

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Sestdiena, 1995. gada 8. jūlijs

Nr. 50 (6605)

Ziņas no rajona padomes

Nauda, budžets, nauda...

Iepriekšējā un nule aizvadītā nedēļā rajona vadību visbiežāk un visdrošāk varēja meklēt nevis viņu darba kabinetos, bet gan Rīgā — Pašvaldību savienībā, Finanšu ministrijā vai Ministru kabinetā. Pašvaldībām viena problēma — iesaldētie līdzekļi un tukšais budžets.

Iespējamās izmaiņas otrā pusgada budžetā. Valdība grib samazināt dotācijas pašvaldībām par apmēram sešiem miljoniem latu. Samazināšanai ir vairāki varianti. Viens no tiem — trīs procentu apmērā no apstiprinātā budžeta.

Pašvaldību savienības nostāja ir tāda, ka nebūtu godīgi likt par valdības neizdarībām atbildēt pašvaldībām, kuras veic visas savas funkcijas godprātīgi. Pašvaldības pieprasa, lai valdība, ja reiz tā regulē banku darbību, izstrādā mehānismu, kā turpmāk apdrošināt pašvaldību līdzekļus visās komercbankās.

Ministru kabineta informatīvajā dienā

Galvenā tēma bija finanses. Ministru prezidents Māris Gailis uz finansiālajiem sarežģījumiem skatās ar optimismu un ir pārliecināts, ka viss atrisināsies. Bet republikas rajonu padomju priekšsēdētāji tik pārliecināti nav, jo arī finanšu ministres Indras Sāmītes ziņojumā neko konkrētu nesaklausīja, vienīgi sen dzirdētas frāzes.

Jūnijā Preiļu rajons saņēma tikai 20 tūkstošus latu valsts dotācijas paredzēto 260 tūkstošu vietā. Likumā par budžetu teikts, ka rajoni tiek dotēti «proporcionāli ieņēmumiem». Līdz ar to var secināt, ka valsts budžeta izpilde jūnijā ir bijusi tikai septiņu procentu apjomā.

Kādā stāvoklī ir mūsu rajona budžeta iestādes, var spriest pēc šāda fakta — veselības iestāžu finansējumam mēnesī vajadzīgi 86 tūkstoši latu. Finanšu ministre Indra Sāmīte gan apgalvoja, ka veselības iestāžu darbinieku algām, medikamentiem, slimnieku ēdināšanai, kā arī benzīnam, kas nepieciešams ātrajai medicīniskajai palīdzībai un policijai, naudas esot pietiekami. Iespējams, ka Rīgā pietiekami, taču ne laukos. Bez tam mūsu rajonam vien

vajag 150 tūkstošus latu budžeta iestāžu darbinieku algām ik mēnesi.

Visām pašvaldībām, kam ir iesaldēti līdzekļi «Bankā Baltija», valdība piedāvā ņemt kredītu ar septiņu procentu likmi gadā uz trim mēnešiem. Garants — rajona budžeta valsts dotācijas daļa. Uz jautājumu, vai finanšu ministre cer, ka šajā laikā «Baltija» atgūs tik līdzekļu, lai atdotu pašvaldībām atņemto, Indra Sāmīte atbildēja, ka tas neesot viņas kompetencē, bet kredīts būšot vien jānomaksā...

Tā nu sanāk, ka pašvaldībām piedāvātais kredīts ir vēl viens neplānots robs budžetā, jo nav tādas peļņas, ar ko nosegt kredīta procentus.

Padomes finanšu komitejas sēdē

Ņemt un neņemt valdības piedāvāto kredītu, par to sprieda padomes finanšu komitejas sēdē. Solis ir pārāk riskants, tāpēc tika nolemts pagaidām atturēties.

Lai arī rajona padomes rīcībā ir ļoti maz līdzekļu, trīs simti latu tika piešķirti matemātiķu nometnes «Mazā Alfa» finansējumam.

Vēl pagājušā sasaukuma rajona padome atzina par spēkā neesošu sporta kluba «Cerība» līgumu par Skudriņu bāzes pārdošanu zemnieku saimniecībai «Jaunaglona». Šogad rajona padome ir saņēmusi pietiekumu no Aglonas bazilikas par Skudriņu īpašumu atgriešanu Rušonas katoļu draudzei.

Finanšu komiteja piekrita. Ja īpašumu apliecinātie dokumenti būs pamatoti un juridiski pareizi noformēti, šo jautājumu kārtējā sēdē izskatīs rajona padomes deputāti.

Sakarā ar to, ka Līvānu pilsētas dome atteicās pārņemt savā paspārnē Līvānu mākslas skolu jau šogad, pamatojot atteikumu ar to, ka nav līdzekļu, finanšu komiteja piedāvā domei mākslas skolu pārņemt ar šim gadam paredzētajiem līdzekļiem.

Līdzīga situācija arī ar sporta klubu «Cerība». Finanšu komiteja uzskata, ka bāzi izmanto lielākoties Preiļu pilsētas iedzīvotāji. Tāpēc būtu loģiski, ja pilsēta arī piedalītos finansēšanā. Uz nākamo padomes sēdi tiks aicināti pilsētas domes deputāti, lai vēlreiz kopīgi pārrunātu šo jautājumu.

L. Kirillova

Līvānu pilsētas domē

Nauda «Bankā Baltija», bet vainīgas pašvaldības?

Līvānu pilsētas domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns pastāstīja, ka «Baltijā» palikuši 48 tūkstoši latu. Krīzes apstākļos tā ir prāva summa arī tādai krietnai pilsētai kā Līvāni. Kā situāciju vērtē domes priekšsēdētājs?

— Pašvaldību savienības domes sēdē pašvaldību vadītāji klausījās finanšu ministres Indras Sāmītes uzstāšanos. Kā cilvēks viņa uz visiem atstāja ļoti patīkamu iespaidu, taču kā ministre viņa mums nepiedāvāja nevienu prātīgu izejas variantu.

Valdība gan uzskata, ka pašvaldībām tagad jāizmanto viņu piedāvātais kredīts. Taču arī kredīts samezģlojumus neatrisinās. Mēs taču nepelnām nekādu naudu, lai varētu atmaksāt procentus, kaut arī tie viszēļīgi tiek piedāvāti apbrīnojami mazi. Līvānu pilsētas dome pagaidām nav izšķiršusies, ko tagad darīt — ņemt valdības piedāvāto kredītu vai mēģināt izķepuroties saviem spēkiem.

16. maijā pārskaitījām 23 tūkstošus latu no «Baltijas» uz Tranzītu-banku mūsu siltumtīklu uzņēmumam. Sākumā šo summu no mūsu konta norakstīja, bet vēlāk izrādījās, ka nauda nekur nav pārskaitīta. Arī daudzus nodokļu maksājumus un dotācijas mums ieskaitīja tajās dienās, kad mēs šos līdzekļus vairs nevarējām izmantot. Kas uzņemsies vainu? Izskatās, ka valdība to negrasās darīt.

Pašlaik mēs izvēlējamies vienu prioritāti — algas. Mēs maksājam cilvēkiem, kaut arī vajadzēja apturēt daudzus citus darbus. Pārtraukti skolu iekšējie remontu, nevaram salabot jumtus, izremontēt ielas un trotuārus.

Visbēdīgākais, ka iesaldēti līdzekļi mazuta iegādei nākamajai apkures sezonai. Tas nopietni sarežģī situāciju visai nākamajai ziemai, jo rēķināta bija visai knapa iztikšana.

Domes sēdē

Pēc Ministru kabineta rīkojuma Līvānu pilsētas domes deputāti nolēma paaugstināt algas kultūras darbiniekiem un bibliotēku speciālistiem. Bibliotēkas vadītāja tagad, piemēram, saņems 81 latu.

Nesen izsniegtas divas atļaujas individuālajai uzņēmējdarbībai. Abos gadījumos tiks sniegti zīlēšanas pakalpojumi. Un kāpēc gan nē?.. Rīgā šādus pakalpojumus sniedz jau vairākus gadus. No tā savs ienākums arī pilsētas kasē.

Turpmāk Līvānos visiem, kuri gribēs pārdot tabakas izstrādājumus mazumtirdzniecībā, par katru tirdzniecības vietu vajadzēs maksāt 25 latus pusgadā.

Tika nolemts, ka bezdarbnieki, kuri nav strādājuši pagaidu sabiedriskos darbus, varēs saņemt pabalstus, ja par katru četriem aprēķinātajiem latiem vienu dienu nostrādās komunālajā saimniecībā.

Ir izveidots attiecīgs saraksts, taču pagaidām atsaucība ir visai niecīga. Interesanti — vajadzība nav nemaz tik spiedīga vai arī nav vēlēšanās strādāt?

Administratīvi teritoriālā reforma — pašplūsmā

Pagājušajā nedēļā notikušajā Pašvaldību savienības reģionālās attīstības komitejas sēdē piedalījās arī Līvānu pilsētas domes priekšsēdētājs V. Gercāns. Viņaprāt viennozīmīgi noraidāms bijis likumprojekts par individuālajām saimniecībām, kuru ierēdņi, acimredzot, rakstījuši priekš sevis. Piemēram, ja kāds vēlēšies uzturēt lauku saimniecību, kuras platība vairāk nekā divi simti hektāru, vajadzīga Zemkopības ministrijas atļauja vai arī zemkopības ministra atļauja gadījumā, ja saimniecības īpašnieks to grib sadalīt saviem bērniem. Likumprojektu noraidīja.

Sēdē apsprieda arī situāciju administratīvi teritoriālās reformas tālākā virzībā. Pašlaik gan neviens politiskais spēks uz Saeimu šo reformu nevirza un priekšvēlēšanu programmā nav iekļāvis. Reforma atstāta pašplūsmā.

Patlaban tiek atbalstītas vienīgi tās pašvaldības, kuras vēlas apvienošanās un ir tam gatavas. Piemēram, četri pagasti ap Ērgļiem ir izteikuši vēlēšanos turpmāk saimniekot kopā. Par līdzīgu soli lemj arī Kandavas pilsēta un pagasts.

Ja uz vietas redz, ka apvienošanās ir loģiska, nekādu šķēršļu nevar būt.

L. Kirillova

A. Liepiņa zīm. «Dienas Biznesa» karikatūru nodaļa

Jūs aizmirsāt vai nepaguvāt pasūtīt «Novadnieku» 1995. gada otrajam pusgamam? Vēl nekas nav zaudēts. Līdz 20. jūlijam visas Preiļu pasta nodaļas un lauku pastnieki pieņem pasūtījumus «Novadnieka» abonēšanai augustam un turpmākajiem mēnešiem.

Atceroties Martu Skuju

Martai Skujai, istā vārdā Valerijai Galvanovskai Munderai, paliktu astoņdesmit gadu. Bet viņas dzīve aprāvās 32. mūža gadā. Ierauta politisko cīņu vērpetē un 1946. gadā notiesāta uz nāvi, viņa paliek tautas atmiņā kā tīras sirdsapziņas un nelokāmas politiskas pārliecības cilvēks.

Viņa ir dzimusi 1915. gada 5. jūlijā Neretā un mācījies Jaunaglonas ģimnāzijā. Jau agrā jaunībā meiteni aizrāva dzeja, un to viņa mācījās no galvas: gan latviešu, gan vācu valodā. Sevišķi apziņā iegūla F.Šillera dzejoļi par taisnības un varas nesadēribu.

30. gadu vidū, studējot Latvijas universitātē, sākumā matemātikas, tad filoloģijas fakultātē, viņa darbojās latgaliešu biedrībā «Terra Mariana». Pirmie dzejoļi presē parādījās 1936. gadā.

Jaunas dzīves ieceru apgārta, dzejniece nostājās blakus savam dzīves draugam. Šo laiku atceroties, dzejniece vēlāk rakstījis: «Tu gāji vēja pusē.» Bet laimes mirklis bija tik īss — tikai viens gads. Sakarā ar vīra izsūtīšanu uz Sibīriju viņa tika ierauta melna izmisuma mutulī, neziņā.

«Neziņā» saucas arī Martas Skujas dzejoļu krājumam, kas ar veltījumu «Aizvestam laulātam draugam» iznāca 1944. gada vasarā Daugavpilī. (Par Martu Skuju un viņas literāro un patriotisko darbību «Novadnieks» jau rakstīja.) Ar Jasmuizas muzeja gādību tas pirms četriem gadiem piedzīvoja atkārtotu izdevumu.

Ar šo krājumu, žurnāliem un citiem preses izdevumiem varam iepazīties rajona galvenajā bibliotēkā Martai Skujai veltītajā izstādē.

Viņas kaps nav zināms. Un mēs paliekam neziņā, kur nolikt ziedus, atceroties dzejniecei, patrioti.

V.Romanovskis

Marta Skuja

Salna

Aizbrida saulīte
Mākuļu kalnā.
Palika dvēsele
Naktī un salnā.
Sastinga pusplaukā
Zilsārtie ziedi,
Aizsala atvarā
Zvaigznāju spieti.

Dzīvei

Ai dzīve — dzīve saldā!
Kaut rūgts, bezgala rūgts
Tavs smagais kauss
Šai neziņai un posta galdā,
Man spēka nav un vēlēšanās
To projām mest, līdz sauss
Tas nava, kārām
lūpām sūcts,
Un viegls kļuvis
rokās manās.
Ai Dzīve, rūgtā, saldā!

No Alekša Rubuļa sakārtotās dzeju antoloģijas «Latgaļu dziesminieki», kuru 1954. gadā Čigākā izdevis Jānis Šķirmants un kura pieejama rajona galvenajā bibliotēkā.

Vai Preiļos atkal pārstrādās linus?

Saruna ar SIA RBKK vadītāju Sergeju Serkovu par privatizētās Preiļu lina fabrikas turpmāko likteni

— Pēc tam, kad Preiļu lina fabrika trīs gadus bija gaidījusi savu nākamo saimnieku, jūsu firma ir riskējusi un uzņēmumu privatizējusi. Fabrikā ir nepabeigta jauno korpusu celtniecība, savu laiku nokalpojušais vecais ceļš. Kad jūs paredzat iedzīvināt uzņēmumu?

— Lina fabrika tika privatizēta par vienu latu, bet samaksājot 97 tūkstošus latu lielu parādu, ko uzņēmums bija sakrājis. Privatizācijas noteikumi paredz saglabāt lina pārstrādi. Mana firma bija izvēles priekšā — kur ņemt kredītu, modernas iekārtas, lai uzņēmums varētu ražot produkciju, kurai ir noiets mūsu valstī ar ārzemēs?

Nācām pie secinājuma, konsultējoties ar daudziem partneriem ārzemēs, ka Preiļos varētu izveidot katonizētās šķiedras rūpnīcu — vienu no pirmajām Latvijā un Baltijas valstīs. Tas nozīmē, ka pārstrādājot linus, iegūst balinātu vai nebalinātu šķiedru, kas līdzīga kokvilnai. Šo produkciju izmanto tekstilrūpniecībā un tai būtu tirgus Latvijā un ārzemēs.

— Bet tas ir saistīts ar lieliem kapitālieguldījumiem...

— Kamēr uzņēmums nebija privatizēts, kredītu dabūt nevarēja. Tagad jau notikušas pārrunas ar Īrijas un Anglijas firmām, ar Pasaules bankas pārstāvjiem par kredītiem un iekārtu iegādi vairākas reizes esam braukuši uz Īriju, Angliju, un «vezums tiek kustināts». Ja mēs spēsim Latvijā pirmie atvērt šādu ražotni, tad būsim vinnētāji. Un ne tikai firma, bet arī zemnieki, kuri varēs audzēt un pārdot linus.

Process ir ļoti sarežģīts, jo gan valstī, gan arī Eiropā ekonomiskā situācija nav stabila, mainās dolāra kurss un tas ietekmē investīcijas un firmu sadarbības iespējas. Un tomēr pašreizējās iestrādes jau šķiet kā realitāte. Situācija lielā mērā noskaidrosies tuvāko mēnešu laikā. Ārzemju partneri patlaban izturas piesardzīgi un gaida, cik stabila valdība Latvijā būs pēc jaunās Saeimas vēlēšanām, kāda būs likumdošana, vai tiks apstādināta banku krīze.

Mums ir ticība, ka firma saņems kredītu, lai pēc līzings to atmaksātu desmit gadu laikā. Iekārtas, ko piegādās franču firma, uzstādīsim jaunajā ceļā. Vecajā ceļā, kuru izremontēsim, notiks lina pirmā pārstrāde.

Tādējādi zemnieki linus varēs audzēt neierobežotā daudzumā. Linšķiedru plānojam iepirkt arī no citām Latgales lina pārstrādes rūpnīcām.

— Vai ar zemniekiem par lina audzēšanu tiks slēgti līgumi? Kad tas varētu notikt?

— Mēs domājam, ka situācija kļūs skaidra tuvāko mēnešu laikā. Ja kredīti būs garantēti, līgumus slēgsim jau šī gada rudenī. Ceram, ka linkopība arī turpmāk no valdības puses tiks dotēta, jo tā tas ir visur pasaulē, un zemniekiem šo kultūru audzēt būs izdevīgi.

Ja uzņēmums uzsāks produkcijas ražošanu, pakāpeniski uzkrāsies peļņa, un perspektīvā mēs varēsim garantēt izdevīgākus noteikumus lina audzētājiem. Tekstilrūpniecības uzņēmumi nepieciešamo produkciju varēs iepirkt savā valstī. Un tas būs izdevīgi arī šiem uzņēmumiem.

— Katonizētā šķiedra ir gan nebalināta, gan balināta. Vai, piemēram, ražojot balināto produkciju, kad tiks izmantota ķīmija, tas nebūs kaitīgi apkārtējai videi un cilvēkiem, jo lina pārstrādes uzņēmuma teritorija atrodas pilsētā?

— Mēs garantējam, ka Preiļos nebūs tās smirdoņas, kas bija agrāk. Ja šķiedra tiks balināta, notekūdeņus attīrīs. Iekārtas, ko piegādās ārzemju firma, pasaulē jau ir pārbaudītas un tās nerada kaitējumu ekoloģijai.

— Kā Preiļu lina fabrikas «atdzīvināšana» ietekmēs bezdarba līmeni pilsētā?

— Uzņēmumā varētu būt kādas 70 darba vietas. Aicinām atpakaļ cilvēkus, kuri lina fabrikā ir strādājuši, kā arī citus, kas meklē darbu.

— Vai atjaunotajā Preiļu lina fabrikā paredzēts izvietot arī citas ražotnes?

— Tur būs arī kokapstrādes ceļš, jo mūsu firma nodarbojas ar zāgmateriālu eksportu. Būs arī katlu māja, kur par kurināmo izmantosim gan spaļus, gan zāgmateriālu atgriezumus.

— Vai SIA RBKK sadarbojas ar rajona lauksaimniecības departamentu, zemnieku konsultācijas centru, vai speciālisti palīdz piesaistīt linkopībai zemniekus?

— Mēs esam nedaudz mārtīcīgi, tāpēc, kamēr nav zināms, kā atrisināsies kredītu jautājums, ar solījumiem neplātamies. Taču turpmāk mums šī sadarbība būs nepieciešama.

Interviju sagatavoja
Aina Iljina

Ciriša HES atjaunošanas sākums tuvojas

◆ Ciriša hidroelektrostaciju tās sākotnējā veidolā atceras piecdesmito gadu jaunieši, kuri to būvēja. Laika gaitā mainījās viedokļi par mazo HESu nepieciešamību, un Ciriša ūdeņu spēks nevienam vairs nebija vajadzīgs.

Nu esam izgājuši vienu attīstības spirāles riņķi. Tagad mazās hidroelektrostācijas mums atkal vajadzīgas. Jo vairāk elektrības tās ražos, jo labāk mums klāsies. Protams, valdība var tikai labvēlīgi atbalstīt šo ideju, bet praktiskā palīdzība jāmeklē kur citur. Ja pašiem maciņš tukšs, jāprasa ārzemniekiem.

Cik tālu aglonieši ir tikuši savas slavenās hidroelektrostācijas atjaunošanā, centos uzzināt no Aglonas pagasta padomes priekšsēdētāja Antona Beķa. Viņš pastāstīja, ka pašlaik tiek gatavots vienošanās protokols starp Aglonas pagasta pašvaldību, sabiedrību ar ierobežotu atbildību «Latgales enerģētika», Norvēģijas firmu «Hydroenergi» un Ziemeļvalstu vides aizsardzības fondu. Protokolā jābūt skaidri atspoguļotām visām saistībām starp četrām firmām.

Norvēģu firma «Hydroenergi» nodarbojas ar turbogeneratoru ražošanu, uzstādīšanu, bet Ciriši ieguldīs 75 tūkstošus latu. Šīs firmas turbinu cenā ietilps arī transporta un montāžas darbi. Cerams, ka tikpat lielu summu ieguldīs arī Ziemeļvalstu vides aizsardzības fonds. «Latgales enerģētika» nodarbo-

sies ar hidroelektrostācijas ūdens baseina projekta izstrādāšanu līdzīgi tam, kā tas bija izstrādāts piecdesmitajos gados, kad palika nerealizēts.

Kas atliek Aglonas pagastam? Aglonas pagastam jāgādā naudu, jo vajadzīgi vēl apmēram 400 tūkstoši latu, jo kopējās paredzamās investīcijas tuvojas 700 tūkstošu latu robežai. Kredīta summa šķiet neiedomājami liela, ja ņemam vērā Latvijas finansiālo stāvokli kopumā un it īpaši situāciju banku sistēmā.

Kredītu ir iespējams saņemt ārzemēs. Paredzams, ka tas būs kredīts uz astoņiem gadiem ar desmit līdz divpadsmit procentu likmi gadā. Vislielākā summa, apmēram 390 tūkstoši latu, būs nepieciešama elektrostācijas jauno iekārtu iegādei. Šajā summā ietilpst arī transportēšanas un uzstādīšanas izdevumi.

Lai saņemtu kredītu ārzemju bankā, nepieciešams nopietns garants. Aglonas pagasts to garantē ar visu savu nekustamo īpašumu. Biznesa plānā paredzēts, ka kredītu iespējams atmaksāt pēc astoņiem hidroelektrostācijas darba gadiem. Aglonas pagasta vadība ir noskaņota optimistiski un cer, ka atmaksāt varēs vismaz pāris gadus ātrāk. Uz ko balstās šāds optimisms? Tas balstās uz republikas Ministru kabineta lēmumu, ka visām mazajām hidroelektrostācijām, kas tiks atjaunotas un iedarbinātas līdz 2000. gadam, no to palaišanas brīža veselus astoņus gadus par saražoto enerģiju maksās divkārtu vidējo iepirkuma cenu.

Ir vairāk nekā skaidrs, ka pašreizējā enerģijas cena tuvākajos gados ievērojami pieaugs līdz sasniegt reālo līmeni. Aglonieši balstās tieši uz šo tendenci un cer, ka kredīta nomaksāšana lielas problēmas viņiem neradīs. Bez tam paredzēts, ka turpmākajos gados Cirišu hidroelektrostācija ik gadus dos apmēram 80 tūkstošus latu lielu peļņu, kuru sadalīs dividendēs. HES būs pagasta pašvaldības uzņēmums un saņems pusi peļņas. Ir jau padomāts arī par tās izmantošanu — zemnieku kooperācijas attīstīšanai, lauksaimnieciskās produkcijas pārstrādes uzņēmumu izveidošanai.

Lielākie darbi un līdzekļu ieguldīšana paredzēta 1996. gadā. Bet jau šī gada septembrī, ja viss veiksies, kā iecerēts, sāksies izpēte un projektēšana. Tas būs norvēģu speciālistu kompetencē, viņi vadīs arī visus rekonstrukcijas un celtniecības darbus. Ir jāatjauno hidroelektrostācijas inženiertehniskās būves, jāizveido jauna ūdeņu pārplūdes sistēma, kā arī drenāžas un palu ūdeņu uzkrāšanas sistēmas.

Aglonas pagasta padomes priekšsēdētājs Antons Beķis ir pārliecināts, ka izdosies īstenot šo pagasta mērogiem grandiozo projektu. Būs peļņa, būs cilvēkiem darbs.

5. jūlijā notikušajā rajona padomes finansu komitejas sēdē arī deputāti teica savu jāvārdus HES atjaunošanai un sprieda, ka rajona padome varētu tajā iesaistīties, vienojoties par konkrētiem noteikumiem.

L.Kirillova

Godātā redakcija!

Tagad ir tāds vērtību pārvērtēšanas laiks — revīzija. Tautas daiļamata meistares pārlūko muzeju fondus, vecvecmāmiņu pūra lādes, meklējot senos rakstus. Es kolekcionēju savas dzimtas puses vārdus, parunas, trāpīgus izteicienus, nostāstus. Necik daudz jau manos atmiņu apcirkņos nav, tomēr šis tas iznirst no pagātnes, liek pasmaidīt.

Autore

Bula laikā peilys ar peili it da dubakam myldotīs. Pusceļā peiliņa palik trameiga:

«Verīs, kačar, myusu prūdeņā zūsyns ar savu pamileju.»

«Kuš, kuš, kačķeņ! Mēs īsim da lelam mōrkam.»

Stasukam puns pīrē

Skulōtōja vaicoj: «Stasīt, kas tevi sasita?»

«Gribēju dreizōk aizsmaļstiet uz skūlu. Ryuču taišpi par teirumu. Pakrytu uz sasolušim kryvasim, trōpēju uz viņa pynkuļa.»

Skulōtōja: «Jāsaka kunkuļi, nevis pinkuļi.»

Jei laikam sōkumā nu Stasuka runys tik baidzamū vōrdu uzkarus. Tūs cytus tik vālōk sōka izdynynōt.

Vokorā mōte lej blūdōs kļockys. Stascīts prosa:

«Mam, ilaj man tūs kunkuļu vai-rōk.»

Tagad puika ād kunkuļu putru, it pa kunkuļainu teirumu, a zīmā varbut pykōsīs ar kunkulim.

Sējas laikā

Petruks prosa sābru Juzei:

«Dzadziet, mōž tu varāim uz kōdu striekēiti aizdūt pederis? Myusejom salyuzuš atspēris.»

Jezups: «Dēleņ, navariēšu nikō izleidziet. Man pederu nav, tik trapaks viņ.»

Špagats

Vacōmōte: «Petri, baidz ōvietīs ar tim savim gimnascikim! Aj striekie žogoru pacierst!

«Vacūmōt, tī nav kōdi nabyut gimnasciki. Es špagatu taisu.»

Vacaistāvs nu aizceplā:

«Klus, bōbeņ, špagats loba lita. Byus ar kū maisus aizsīt.»

Aizgōja kō piec garōs dīnys

Marincieti visi slavej: jai vīglys prōts, gudra golva. Jei uz tū dižam lapna, mozajai likās, ka vyss zynoms, nav kū lelam prasiet.

Marincieta kōdraiz gastejās pi Kolupa ciocis.

Tei taisōs bārnu mozgōt:

«Marinciet, aiztec uz pierti, atnes nacauceni!»

Gudrineica izameklej molu molys. Ni piertie, ni aiz piertis nikō nav, tik zyrga karški pi miteņa.

Cioca barās: «Aizgōja kō piec garōs dīnys! Verūs, staigoj ap zyrga

karškim, a nacauceņa stōv kō stoviejus piertie zam lōvys. Šitik naaptāsts bārns! Kō bucā audzs, pa špundi barōts.»

Kur palyka ōzs?

Atbrauc cimūs mozmaita nu gorodys. Jai gribīs ar vacū tāvu pasaruņōtīs. A tam dreizi gostu brandeņš sakōp čukurā. Jis soka: «Biernēņ, aj pasabōvejis ar citim. Man jōit ōzi drōzt.»

Pēc šaļtenis mozmaita otkon klōt:

«Vectētiņ, kur tas āzītis ir?»

«Palyka daidzeņu molā.»

«Vecmāmiņ, parādi, kur ir daidziņas! Tur vectēvs āziti atstāja.»

Tyvōkais ceļš

Vacōtāva pyrmdzymtais atveda tōleipōku vadaklu — pravornu dorbā, osu mieli. Jei nikod naleidza kulda piec vōrda.

Vīnu diņu igōja štrams jaunskungs: speidušom kamašom, brili golvā, ar okulerim i patapeli rūkā.

«Saimniecīt, vai tālu vēl līdz Ūkstinei? Kā tur varētu nokļūt?»

«Jaunskungs, kas ta tō ceļā nazy-na? Nav jau nicik tōli — pa cysku, pa cysku i ūkstā.»

Jaunskungam bolta mieļa — stōv kō Lata sīva, pitveics kō sorkonais burōks.

Māra Latgaliete

Paskaidrojumi

Prūdeņš, dubaks, mōrks — diķis, pēdēja mērcēja ari linus.

Kačka — pile, kačars — pīļtēviņš. Myldotīs — peldēties.

Smalstīt — šeit — steidzīgi iet, ryukt — skriet.

Kryvasi — kukuržņi, pynkuļi — kunkuļi.

Izdybynōt — noskaidrot.

Kļockys — klimpas.

Sābrs — kaimiņš.

Salyuzuš atspēris — runa ir par atsperecēšām.

Nacauceņa — muldiņa.

Karški — ķede.

Ōzi drōzt — vemt.

Bōvietis — rotaļāties, spēlēties.

Daidzenis — zediņi.

Ūkstiņa — apdzīvota vieta Rimicānu pagastā.

Kamašys — šporzābaki.

Brīļa — platmale.

Okuleri — brilles.

Kulda — kabata.

Pravorna — čakla.

Sorkonais burōks — galda biete.

Bolta mieļa — nav ko teikt.

«Makra» nozīmē miljons

Ja šis veikaliņš būtu rajona centrā, tā īpašnieks saņemtu pārmetumus gan par nesakopty apkārtni, gan par šo un gan par to. Savukārt Galēnu pagasta nomalē Lomos tas ir kā brīnums vietējam sastingušajam dzīvē un kolektīvi izdemolētās milzīgās ēkas sakoptajā stūrī. Brīnums ir arī pats Aleksandrs Litvjakovs un viņa dzīves stāsts. Bet vispirms par ēku. Kādreiz — Lomu pamatskola vietējiem krievu tautības bērniem. Pēc tam — bēmdarzs. Reizē ar kolhozu — «prihva-tizēts». Ēka liela, stipra, sienas izturīgas. Toties izlauztas grīdas, griesti ar robiem, iznesti logi, durvis, izplēsta instalācija. Kas daudzams — sadauzīts. Par mēbelēm pat nav ko runāt. Kad māja šādā izskatā nonāca pagasta bilancē, priekšsēdētāja Leonīna Saleniece kopā ar policistu apstaigāja daudzās vietējās mājas, pazina tajās bēmdarža galdus, krēslus, citas mēbeles. Pazīstams likās arī linolejs, kas kādās mājās no istabas izklāts līdz kūtī, bet ej pierādi, no kurienes viss ņemts. Drupās un postažā no sienām noraugās aizkustinoši naivi rozīgi taureņi, Līvānu mākslinieku zīmēti bēmdaržam.

Aleksandra māte — Griekijas gruzīniete, kas kādreiz ieceļojusi Kazahijā, kur dienēdams viņu noskatījies un uz mājām Sobolevkā pārvedis Aleksandra tēvs. Griekijā daudz radu, arī tagad, kopš decembra māte tur ciemojas un piepelnās apelsīnu novākšanā. Bet Aleksandrs un viņa brāļi ir isti Latvijas pilsoņi, un, varbūt, ka labāk, ka viņā nī gruzina asinis un latviski viņš saprot tikai pašu elementārāko. Vismaz partiju ķīviņi un dubļu liešana, sferu dalīšana viņu neuztrauc absolūti. Aleksandrs nodibinājis privāto uzņēmumu, to nosaucis «Makra», kas kādā no dienvidu valodām nozīmē jot

— miljons. Vai jaunam cilvēkam nav tiesību sapņot par miljonu? Izvazātās ēkas vienā stūrī ar koku apdarinātas sienas, iemūrēts kamins. Šeit ierīkots veikaliņš. Plauktos ierastas importa preces, turpat blakus — svētbilde, īpašnieka sargāšanai. Te var nopirkt arī maizi, saldējumu, bet alkoholisko dzērienu, izņemot alu, nav.

Logos, durvis — metālkaluma restes. Galdiņi. Pats Aleksandrs vāra un apmeklētājiem piedāvā garšīgu kafiju. Tālu no smalkām kafejnīcām, bet arī tikpat tālu — no nekā nedarišanas un tukšas gaušanās. Pa laikam mūsu sarunu pārtrauc puišs darba drēbēs, kas ierodas Aleksandram ko uzprasīt, un arī elektrisko urbjū dārdošais troksnis. Pamazām tiek iekārtota vēl viena telpa — ofisam, kā saka īpašnieks. Pats Aleksandrs bez tam vēl ir sava uzņēmuma elektrīķis. Arī sagrs. Arī sagādnieks. Precēm noiets ir. Ņemot vērā vietējo pircēju iespējas, cenas zemākas nekā citur, bet apgrozījums pietiekams. Jo vienīgais konkurents — patērētāju biedrības veikals ar šauru preču sortimentu.

Vietējie vecie iedzīvotāji pirmo reizi nākuši aptaustīt un aplūkot dienvidu brīnumus — banānus, citrusaugļus. Biznesa iesākšanai vajadzīga uzņēmība, enerģija un varbūt par visu vairāk — apsviedība. Šodien Aleksandrs var priecēties, ka izmantojis izdevību un nodarbojies ar preču tirgošanu, gan braucot pāri robežai austrumu, gan dienvidu virzienā.

Aleksandrs daudz nespriedelē, bet dara. Lomos viņš kļuvis arī par kultūras dzīves organizatoru. Turpat skvēriņā pie veikala nedēļas nogalē rīko diskotēkas. Ja list lietus, dejo zem izpletņa. Piekrišana no jauniešiem liela. Padejo, iedzer kafiju ar saldējumu.

Nebūs brīnums, ja kādā jaukā dienā te tiks atvērta arī sākumskola. Pats Aleksandrs saskaitījis mazos Lomu iedzīvotāju bērnus, kam tuvākā skola — Riebiņos un lielas problēmas ar turp un atpakaļ nokļūšanu. Telpas skolai būtu, skolnieki arī, enerģija arī, un tomēr, vajadzīgs nopietns atbalsts un materiāla palīdzība. Nebūs skolas, būs alus darītava. Lai vai kā, bet darboties gribas un ideju Aleksandram pietiek.

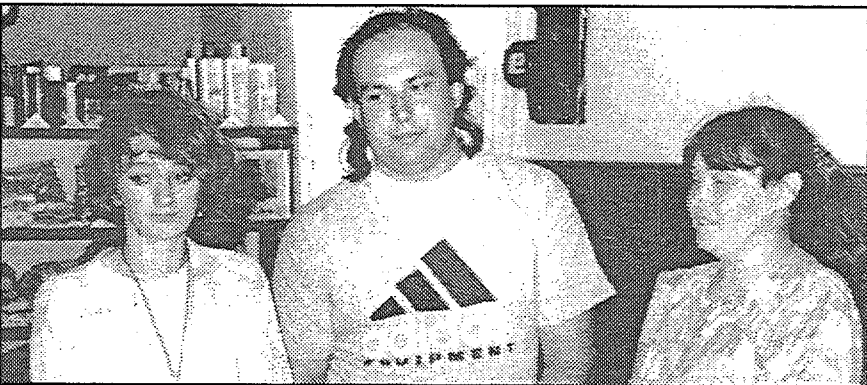
Vai tomēr asinsbalss nesauc kaut kur uz saulainām dienvidu zemēm, jautāju uzņēmuma «Makra» īpašniekam, kad esam aplūkojuši veikalu un izpostīto ēku.

— Nē, — viņš atbild. — Jūs palūkojieties, cik šeit ir skaisti. Šeit esmu dzimis, audzis, te manas mājas.

Kārķu krūmāji, pļavas, meža ieloks, ceļš — ainava kā simtiem tūdu pat citur. Bet laikam jau skaista ir katra vietniņa, kurā ieguldīts no sirds darīts darbs.

Attēlā: Aleksandrs Litvjakovs.

Zemnieks, veikalnieks, kultūras darbinieks

Zemnieku saimniecības «Gundegas» īpašnieks Jānis Erts vēl nesen bija diplomēts kultūras darbinieks ar profesiju — svētku režisors. Viņš neslēpj, ka radikāli mainīt nodarbošanos ir likusi dzīves nepieciešamība pašam un ģimenei just zem kājām stingrāku pamatu. Jānis apsaimnieko 25 hektārus zemes, pārsvarā tajā audzē graudus.

Kā papildus ienākumu avots atvērta veikaliņš pašā Galēnu centrā, kurā, kā viņš pats stāsta, esot zemākas cenas nekā citos. Pirmajā gadā bijis grūtāk, kamēr iegādājies kases aparātu, vitrīnas, ledusskapi, arī pašu

ēku, iepircis preces. Bet tagad viss rit normālu gaitu, godīgi tiek nomaksāti nodokļi. Veikalā ir divas darba vietas algotiem pārdevējiem, bet saimniecībā Jānis tiek galā saviem spēkiem. Grāmatvedības papirus, uzskaiti veic māsa Dzintra Erte.

Jānis Erts labāk par citiem uzņēmējiem saprot kultūras dzīves vajadzības un vairākkārt sponsorējis dažādus sarīkojumus, piemēram, bērniņas svētkus.

Attēlā: Jānis Erts un veikala pārdevēja Olga Moskovaja (pa kreisi) un «Gundegu» grāmatvede Dzintra Erte (pa labi).

Materiālus, ko sagatavojuši Līvija Rancāne un fotogrāfi Jānis Silickis, par Galēnu pagastu un tā ļaudīm lasiet arī 4. un 5. lappusē.

Geomagnētiskās dienas jūlijā

9., 11., 16., 23., 26., 31.

GALĒNU

Uz saulainu ieleju — pilis, cilvēkus un pieminekļus

Jāatzīst, ka Galēnu pagastā, kurš līdz tam vienmēr bijis licijs tikpat ikdienišķs un parasts kā jebkura cita rajona vieta, pavadītā diena bija kā aizraujoša ekskursija laikā un telpā un ka turpmāk svešiniekiem, kuri tautā jūtu pēc interesantā, bez Aglonas, Aizkalnes apmeklējuma noteikti ieteiktu aizbraukt arī uz Galēniem. Ja šajā ekskursijā vēl pavadītu pati pagasta saimniece Leontīna Saleniece, kā tas veicās mums, iespāidu būtu daudz.

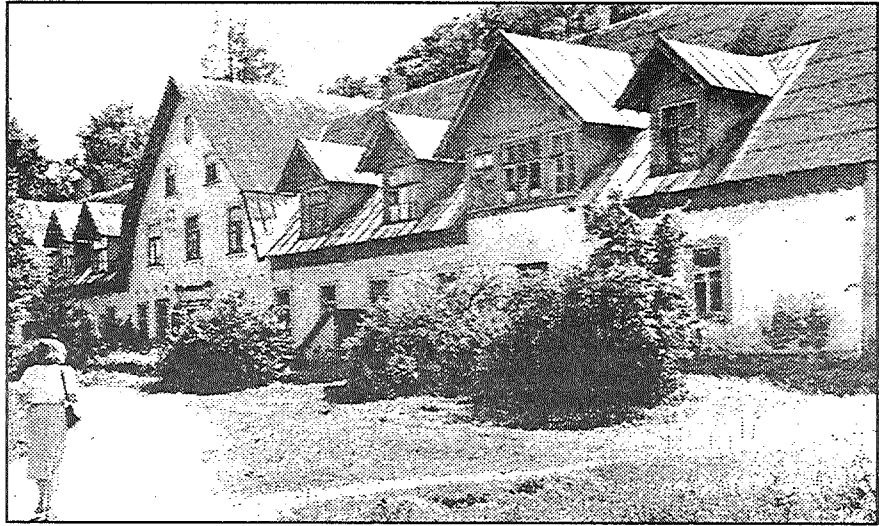
Nogriežoties no lielceļa, nokļūsti tā sauktajos kara kapos, kur zem aizaugušo koku dūdošo zviedru un poļu kara upuru pišļi liek atcerēties iepriekšējo gadsimtu karus. Savukārt pagasta centrā divi padomju armijas kareivji mūžīgā sastingumā sargā brāļu kapos guldīto iepriekšējā kara upuru mieru. Vārbūt arī pieminekli atveidoto cilvēku sirdis neizturēja straujās pārmaiņas, jo pieminekļi pēdējā laikā ir pārskēlies. Šī gada maijā, pieminot visus otrajā pasaules kara bojā gājušos, pie pieminekļa tika likti ziedi, baznīcā par kritušajiem notika aizlūgums, bet pagasta padomes priekšsēdētāja visvairāk uztraucās par to, lai pieminekļi kādam neuzgāztos uz galvas. Nosūtītas vēstules atbilstošām ministrijām ar lūgumu pēc padoma, par kādiem līdzekļiem restaurēt vai vārbūt — noņemt pieminekli. Atbilde atnākusi ar tekstu, kurā vairākkārt atkārtotais prievārds «jā...». Jānodibina komisija, jāpaseko, jāizpēta, jāgriežas Krievijas vēstniecības Daugavpilī.

Arhitektoniski skaista, ar apkoptu apkārtni ir Vidsmuižas katoļu baznīca. Izveidojusies, kad šeit bija Ošupes lauksaimniecības skola un kurā strādāja skoloti pasniedzēji — vidzemnieki, zemgaļi, kurzemnieki, luterāņu draudze un ierīkots tās baznīca. Tālākais tās liktenis — kā daudzām citām — noņemts krusts, ierīkots veikals, ēdnīca un tā tālāk līdz Rīgas luterāņu draudzes iesniegumam atdot draudzei baznīcu un tai piederošo zemi. Pašos Galēnos palicis labi, ja viens lutercīgai. Vēl pagastā darbojas divi vecniecību lūgšanu nami, jo Lomos, Makarovkā, kas atrodas pagasta austrumu pusē, ir daudz vecniecību. Šī vieta savienojas ar Riebiņu, Silajāņu apvidiem, kur arī pārsvarā dzīvo krievu tautības cilvēki, tāpat arī kaimiņu — Rēzeknes rajona pierobežā. Šie nav pēdējo

piecgažu migranti, viņi te ieceļojuši cara laikos, gadsmīta sākumā, viņiem te pieder zemes. Jaunie aizdekušies tālu prom uz lielām pilsētām. Tagad, kad ne rajona avīze, ne republikas laikraksti neiznāc krievu valodā, bet latviski šie cilvēki tā arī neprot, viņi palikuši bez informācijas par notikumiem pašu valstī, jo arī ieslēgtais televizors parasti tiek noregulēts uz Ostankino viļņa. Viņi prasa pagasta saimniecei un deputātiem izskaidrot un pārtulkot tādu likumus, kas jau malti un pār-malti visos latviešu periodiskajos izdevumos. Neko darīt, nākas sarīkot jautājumu un atbilžu pēcpusdienu. Šī apvīdus ļaudis vēl tikai tagad sāk meklēt pirmos papirus, lai ķertos pie zemes īpašumu noformēšanas.

Tā ir pagasta nomale, bet arī centrā var nokļūt kādā apburtā zemē. Tā ir muiža un tās komplekss, gan iekļauti republikas aizsargājamo objektu sarakstā, bet neglājami pakļauti kārajam laika zobam. Sen sen atpakaļ Leontīnu Salenieci veca sievāja aizvedusi uz muižas parku. Šī vecāja jaunība bija strādājusi muižā. Kad tās īpašnieks braucis prom, viņš parkā iestādījis liepas galotni un teicis, ja tā izeaugs, sakoplos, kāds no mantiniekiem, vienalga kad, bet atgriezies muižā. Leontīna Saleniece šo liepu jau ieraudzījusi kā dižu, kuplu koku. Bet jau pirms daudziem gadiem vētra šo liepu ir nolauzusi, un celms satru-nējis, un zudušas cerības kaut vai attālu muižas īpašnieka, kuram pašam nebija bērnu, radnieku šeit ieraudzīt. Palīdzība sameklēt šis dzimtas atzaru lūgta pat Vācijas vēstniecībā. Ne pašu pagastā, ne rajonā, ne šodien, ne nākotnē neatrās līdzekļus kompleksa atjaunošanai, bet, starp citu, tas ir interesantāks par Preiļu pili. Kādreiz šeit pulsējusi dzīvība, muižā bija ierīkots Ošupes lauksaimniecības skola, tad dažādas ar lauksaimniecību saistītas iestādes, tuvmā dzīvoja inteliģence.

Vēl sešdesmitajos gados tūrajā muižas dīķa ūdeni atspoguļojās pati muiža un apkārtnē daudzās ēkas, monumentālās klēvis. Tagad šie nami ir pamesti, ieauguši jaunaudzes biežņā. Ejam riņķi apkārt dīķim, nekur nevienas dzīvas dvēseles, bet cauri krūmājiem vietām spīd leņķi jumti. Pašķīrot biežņā, redzamas lielas mājas vēl ar stipriem pirmās Latvijas laika jumtiem, stiprām sienām, bet ar iztrupē-

jušiem logiem un atbaidoši melnām durvju mutēm. Aiz cita krūma ieejas pagrabos. Sen atpakaļ, kad šeit vēl dzīvojuši ļaudis, pašā vasaras sveltē kādam bijušas bērnes un glābjoties no lielā karstuma, mironis ielikts šajā pagrabā. Līdz rītam tas apsarmojis. Vienas otrs durvis vēl redzamas kādas apdzīvotības pazīmes. Saku, ka pat vasaras dienas pusdienlaikā šeit ir pietiekoši šaušalīgi, kā var šeit dzīvot melnos rudens garajos vakaros? Leontīna Saleniece stāsta, ka šeit mitinoties atbilstošs kontingents, dzērāji. Satiēkam divas pēc alkohola smaržojošas gājējās, kas piedāvā nopirkt muižu. Esam ar mieru, ja vien viņas varēs pierādīt, ka ir muižnieces. Darījums neizdodas.

Pašā muižā dzīvo pa kādam vecam, vientuļam pensionāram. Pēdējie mohikāņi, kā viņus šeit sauc. Ja kuram vēl spēks turas, pie tā durvīm pa kādam puķu krūmam, mētru ceram, pie citām — vibotnes, nātres. Pagasta veciņi, kad apgulst pavisam, tiek aizvesti uz Salenieku pansionātu, pirms tam gan ilgi viņus uz to pierunājot. Saleniekos viņi vēl ilgi turas pie priekšsēdētājas rokas, lūdzas, vismaz reizi gadā atbraukt viņus apciemot. Kaut arī viņi paliek baltos palagos, pie silta ēdiena, katra šāda reize pagasta saimniecei ir bezgala sāpīga, un viņa sapņo par iespēju algot sociālo darbinieku, par iespēju uz vietas pagastā

ierīkot patversmi vecajiem, nespējīgajiem vientuļniekiem. Tikpat sāpīgi pēc palīdzības lūdz šo jaunību skaisto un joprojām ārēji stipro ēku sirdis, diemžēl vecos namus nevar paņemt pie rokas un aizvest uz kādu saulainu vecu piļu ieleju, teiksim Bavārijā.

Galēnos var atrast avotiņu pie Šķesteru mājām, no kurām līdz muižai bija ierīkots ozolkoka ūdens vads un ko meliorācijas ziedu laikos vēl vietām varēja aplūkot.

Leontīna Saleniece saka, ka vēl viņu neliek mierā sēru lielceļa atjaunošana. Kādreiz no baznīcas līdz kapsētai ir bijis ar sēru bērziem apstādīts ceļš skaistam pēdējam gājuma. Vārbūt, ka iepriekšējiem vadošajiem darbiniekiem likās maz zemes rudzu audzēšanai, un bērzi tika nozāģēti.

Galēni iekļauti rajona tūrisma attīstības plānā. Atdzimst vecās tradīcijas. Šogad tas ir bijis Vasarsvētku turgus. Ir bijuši apmierināti gan tirgotāji, gan pircēji. No Preiļiem pat piezvanījuši un pateikušies, jo guvuši necerētu peļņu. Nākošais turgus būšot Bērtuldienā.

Bet dzīvi uz priekšu virza tie, kuri darbojas, strādā, veido saimniecības, dibina firmas, un viņu Galēnos ir daudz. Par spīti tiem, kuri skauž un aprunā.

Attēla: muižas ēka ir tik gara, ka pat fotoobjektīva skatā lāgā neietilpst.

«Mūsu ļaudis prot visu»

LEONTĪNA SALENIECE Galēnu pagastu, agrāk — ciema padomi, vada kopš 1981. gada, un šī nemainīgā vietējo iedzīvotāju uzticība liecina, ka pagasts atrodas drošās rokās. Stāsta priekšsēdētāja:

— Galēnu pagasts pastāv kopš 1945. gada novembra, agrāk piederējis arī Viļānu rajonam. Tāds kā pašlaik tas pastāv kopš 1973. gada. Pagastā ir 539 saimniecības, reģistrējus un dabūjušas zemnieku saimniecības statusu — 49. Paši pirmie drosmīgākie, kas izstājās no kolhoza un savā veidā eksperimentēja, izveidojot zemnieku saimniecības, bija Jāzeps Sērmanis un Valdis Čaunāns. Mēs viņus saucam par senioriem. 1992. gadā viena pēc otras nodibinājās divdesmit zemnieku saimniecības, pēc tam pārējās. Dažādi viņiem

klājās, ne vienam Latgales zemniekam nav liela rocība. Bet mans un daudzu cilvēku uzskats ir tāds — ja strādā, bez maizes nepaliksi, jo visos laikos darbs un čaklums ir palīdzējis izdzīvot. Un šādu cilvēku ir vairākums, kaut arī pie mums ir tādi, kas palāvušies «zaļā pūka» varai.

Pagastā ir divi pašvaldības uzņēmumi. Viens ar skanīgu nosaukumu «Arājs». Šis uzņēmums Andra Špeļa vadībā apkalpo ūdensvada, kanalizācijas sistēmas, kas gan ir krietni novecojušas, un organizē arī atkritumu izvešanu. Paldies rajona vadībai, kas piešķīra līdzekļus vecās izgāztuves reģenerācijai.

Otrs pašvaldības uzņēmums ir Galēnu aptieka. Par tās pastāvēšanu sesijā nobalsoja deputāti, jo vietējiem iedzīvotājiem ir izdevīgi zāles saņemt uz vietas pēc ambulances apmeklējuma. Aptiekā strādā Marija Mičule.

Galēnu vārds ir ciešā saistībā ar šejienes amatniekiem. Ja mēs pēkšņi atrastos uz neapdzīvotas salas okeāna vidū, mēs varētu ierīkot visu saimniecību. Tas nav pārspīlējums. Pagastā ir visu nozaru amatnieki, kas ar savu amata prasmi spēj nopelnīt sev iztikas līdzekļus. Tālu slavenas ir mūsu audējās Jevģēnija Šķestere, Veronika Sprindža, Anna Skudra, Anna Šļapina, Tekla Vēvere, Tekla Broka, Bronislava Boltā. Daudz rokdarbu prot Katrīna Broka, vecākās paaudzes sieviešu rokdarbu prasmi apguvušas jaunās adītājas, šuvējas, tamborētājas Regīna Šķestere, Sandra Sēbrņa.

Galdnieku, celtnieku, namdaru, mūrnieku darbus teicami prot gan jauni, gan veci vīri: Aleksandrs Sondors, Bronislavs Špels, Pāvels Bjalkovskis, Valdis Opolais, Kārlis Pudulis, Jānis Boltais, Jānis Onužāns, Staņislavs Trūps, Kārlis Audars, Jānis Tumans,

Semjons Volkovs, Nikolajs Kunakovs, Jānis Leimanis, Anatolījs Grigorjevs.

Godu saimniecības Genovefa Vaivode, Aleksandra Mazule, Bronislava Broka, Anna Vaivode, Anna Tretjakova viesību galdu klājušas tuvā un tālā apkārtnē un nav skopojušās zināšanas nodot jaunajām saimniecēm — Anitai Onužānei, Sandrai Pudulei, Modrītei Zepai. Īpaši labu alutiņu dara brīveris Antons Priževovs un Jānis Vulāns. Tekla Mičule audzē ļoti krāšņus puķes un prot cept pārpati — latgalisko gaļas maizi. Ar labu maizi lepojas arī Valentīna Ūsāne un Emīlija Vulāne. Patiešām, rajonā nebūs daudz tādu vietu, kur ir tik izcili amatnieki. Vairāki no šeit nosauktajiem dzied folkloras ansambli «Vidsmuiža». Mēs esam leņķi par sava pagasta iedzīvotājiem. Viņu rāzotais der pašlaik tūriem, vienīgi — tie gadi, gadi plecos. Un jaunatgūtās tiesības būt savas zemes saimniekiem arī aizņem lielu daļu laika.

Galēnos ir trīsdesmit daudz bērnu ģimenes, kurās ir pa trim un vairāk bērnu. Daudzas ģimenes bērnu pabalsts ir vienīgā nauda. Stādot šī gada budžetu, sociāliem mērķiem nevarējām atļauties vairāk par 1500 latiem. No šīs naudas bērns piešķiram tā saukto zārka naudu — 30 latus un apmaksājām pacienta nodevu kvītis, ko atnes no slimnīcām, poliklīnikām tie, kas šajās iestādēs ārstējušies. Piecdesmit procentu apmērā — par dažādiem dārgiem medicīniskajiem pakalpojumiem, kompjūterizmeklēšanām un tamlīdzīgi. Ja parēķina, gandrīz katrā otrā ģimenē ir trūcīga. Daudzas nevar samaksāt par ūdens piegādi un kanalizāciju. Šādos gadījumos parādniekiem par atbilstošu summu liekam strādāt uzņēmumā «Arājs». Ir arī tādi, kas nemaksā aiz bezkaunības. Braucot leņķi mašīnā, uzskata, ka

viņa patērētais ūdens ir jāpmaksā citiem. Bet elektrotīklu saimniecības pārstāvji tagad daudziem atslēdz elektrību, jo nav samaksāts par patērēto enerģiju.

Galēnu pagasts ir pašvaldību savienības biedrs. Gūstam ļoti daudz, tīkoties ar citu pašvaldību pārstāvjiem, mums ir labas attiecības ar Babītes pagastu, Viļānu pilsētas domi. Ar viņu palīdzību ātrāk dabūjam informāciju no Ministru kabineta, mācāmies, kā vadīt komunālo dienestu un tikt galā ar visām citām problēmām, kam nebūjam gatavi.

Šogad izremontēta pagasta ēka, jo trīspadsmit gadus līdzekļu trūkuma dēļ tās smukumam nebija likta klāt roka. Pēdējā mirkli pirms līdzekļu iesaldēšanas bankā nopirkām materiālus skolas remontam, bet kultūras namam pasūtītos logu rāmjus apmaksāt būs problēma.

Diennakti divdesmit četru stundu ir par maz. Ja arī kabinets aizslēgts, un Leontīna Saleniece ir pāmākusi mājās, jušana bieži ir kā savilkta nervu kamolam. Kaut vai par to tantīti, kura ir ar steigu vedama uz pansionātu, bet izrādās, ka ir pazudusi pase, pie tam vecā, kurā nav pat pilsonības spiedoga. Jāsāk ar fotogrāfa aizvešanu līdz vecīnai, ar jaunās pases kārtošānu. Pēdējā laikā tantukam arī pasaules uztveršanas spējas ir apgrūtinātas un iespējams, ka pret pašas grību viņa būs jāizved no savas bezizejas un jānogādā valsts uzturā. Cik garīgas pārslodzes prasa šādi momenti! Bet uz šī fona vēl gaisākas ir tās izjūtas, kad Galēni tiek pieminēti ar labu vārdu, kad iebrauc ārzemju delegācijas, vai gluži vienkārši, kad gadās klusas sarunas stundas ar dēlu Aigaru, Policijas akadēmijas studentu, vai viesos ieradušos precēto meitu Solvitu un mazdēliņu Elgaru.

P A G A S T S

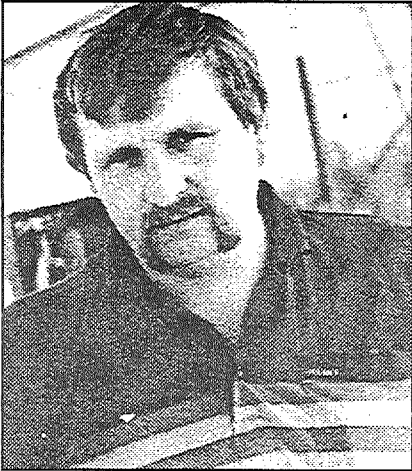
Ar plašu vērienu

37 hektāri zemes, degvielas uzpildes stacija, mazs veikaliņš, tāda šodien ir viena no Galēnu pagasta spēcīgāko zemnieku Jāņa Kupra saimniecība. Saimniecība, kurā tiek izmantots ne tikai pašu, bet arī algots darba spēks. Degvielas uzpildes stacijā strādā četri, bet veikalā divi pagasta cilvēki, tādējādi kaut nedaudz samazinot bezdarbnieku skaitu. Savukārt ziemā Jāņa Kupra nopirktajās cirmās algots darbs atradās septiņpadsmit strādniekiem, kas gatavoja papirmalku, taras klučus, kokmateriālus finierim. Produkcija tika vesta uz Madonu, Viļāniem, Rīgu.

Pie cirmas Jānis Kupris tika konkursa kārtībā, aizņemoties kredītu bankā. No viņa darbības arī pagastam bija ienākumi.

Plaša saimniecība, plašas arī tās īpašnieka rūpes. Par iespējām realizēt kokmateriālus, saražoto graudu un lopkopības produkciju, par iepirkuma cenām, par novecojušo iekārtu degvielas uzpildes stacijā.

Galēnos jāprot strādāt konkurences apstākļos. Ne tikai zemnieku saimniecībai «Vairogs», kas pieder Jānim Kuprim, bet arī citiem zemniekiem ir ierīkoti savi veikaliņi. Protams, no savām pozīcijām neatkāpjas arī patērētāju biedrības veikals. Katram pircēji jāpievērš uzmanību ar kvalitatīvu precī un zemākām cenām, kā arī jādomā par nepieciešamo sortimentu. Ar Jāni Kupri

sarunājāmie pagasta padomes ēkā, bet arī šeit viņu pa telefonu sameklē veikala darbinieki un lūdz steidzīgi sagādāt ruluņu auklas, jo zemnieki par tām jau apjaušusies.

Saimniecībā par galveno nozari Jānis izvēlējis graudkopību. Sakarā ar zemajām piena iepirkuma cenām govju ganāmpulks samazināts. «Vairogā» ir kombains, traktori, saimnieks saka, ka vēl būtu vajadzīgs piekabes inventārs. No kopdarbības sabiedrības «Auseklīti» nupat kā nopirkts ventilējama bunkurs graudu apstrādāšanai.

Iespējams, ka jau šoruden tas darbosies.

Tik plašu saimniekošanu, kāda izvērtā Jānim Kuprim, nevar iesākt tukšā vietā. Viņš stāsta, ka pirmajos gados ir riskējis, ņēmis bankā aizdevumus. Un daudz daudz strādājis.

— Varbūt no malas izskatās, ka ir viegli, un ka man apgrozās miljoni, — saka «Vairoga» īpašnieks. — Tomēr gulēt iznāk maz, jo ir daudz jāstrādā.

«Bankas Baltija» krīze arī atstājusi savu iespaidu uz saimnieka maku, jo bankā palikusi piena nauda. Kopumā zemniekam, kurš no bankas mēdz aizņemties, ieguldījums tajā nemēdz būt. Bet no «Baltijas» Jānis Kupris nekad neaizņēmies, jo tā kredītu devusi ar lieliem procentiem.

Par saviem nākotnes nodomiem zemnieks pagaidām nevēlējas runāt, jo tie lielā mērā būšot atkarīgi no pagasta valdes lēmuma. Pozitīvā iznākumā viņa saimniecībā radīšoties jaunas darba vietas. Tomēr uz pašu pēdējo jautājumu Jānis Kupris atbildēja ļoti stingri. Taujāts, vai viņš spēs nodrošināt, ka pēc gadiem visas četras viņa šodien vēl mazās meitiņas spēš nostāties uz kājām, katrai būs laba izglītība un drošs jumts virs galvas, viņš atbildēja:

— Ja bērni ir, tad par viņiem ir jāgādā. Lai tikai Dievs dod veselību.

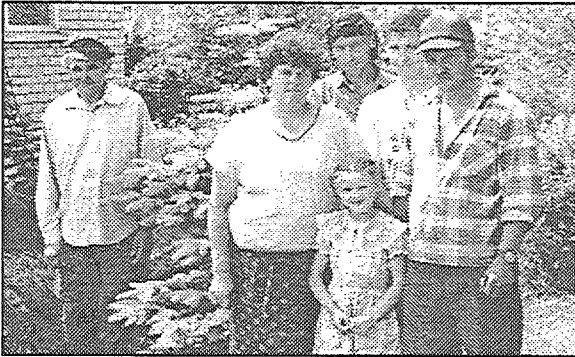
Visjaunākie pagasta zemnieki

Zemnieku saimniecība «Strautiņi» nodibināta tikai šī gada aprīļa vidū. Līdz tam saimniecības īpašniece Silvija Circene kopā ar vīru Vitāliju apstrādāja piemājas zemi un ar vetārstes diplomu, ar atbilstošu licenci par privāto praksi aprūpēja vietējā pagasta iedzīvotāju ganāmpulku. Vetārstes privātparasi Silvija Circene nav pametusi arī tagad kā samērā stabili un garantētu papildus ienākumu avotu, kaut arī jaunnodibinātā saimniecība prasa daudz darba. «Zemniece bez zemes», tā par sevi saka Strautiņu saimniece, jo apsaimniekojamie hektāri ir paņemti nomā. Tā sanācis, jo gan viņa, gan vīrs ienākuši Galēnos no citurienes. Silvijas vectēva zemi sadalot daudziem mantiniekiem, hektāra simtdaļas vien sanākot, bet Vitālijs zemi nemaz nav pieprasījis, jo pašā «mēmiņu laikā» sākumā nav zinājis, ka zemes īpašumu var «pārcelt» uz citu vietu. Tagad atliek domāt par zemes pirkšanu.

— Zemnieku saimniecību nodibinājām tādēļ, lai būtu juridiskas personas statuss, — stāsta Silvija Circene. — Lai būtu iespējas dabūt kādu kredītu. Perspektīvā domāju pievērsties šķīmes cūku audzēšanai, paplašināt arī govju ganāmpulku.

Saimniecībā ir deviņas tīršķīmes govīs, privatizēta ferma. Ir pats siena laiks, gan ar silti smaidošām debesīm, gan aukstu vēju nesītiem lietus mākoņiem, tāpēc arī saimnieki visai nevalīgi, un saruna notiek laikā no vienas ievestas siena ruluņu kravas līdz otrai. Ganāmpulkam nepieciešamo ēdmaņu ziemai saimniece tā arī rēķina — ruluņus. Vajagot sagādāt 210 ruluņus. Todi ievestas pirmās šīs vasaras kravas. Siens tiek gādāts, organizējot vietēja mēroga kopdarbību ar kaimiņiem. Vieniem ir vālu apgrozāmas iekārtas, otriem — ruluņu prese.

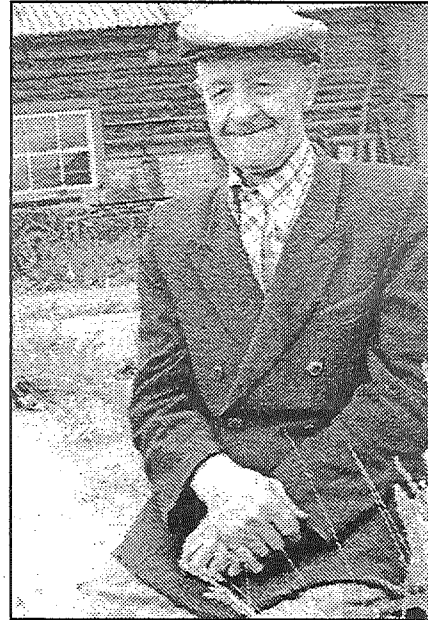
Pašlaik vēl grūti runāt par saimniecības ienākumiem. Tos, saimnieces vārdiem runājot, «noēdot» degvielas, minerālmēslu pirkšana, bērnu skološana. Bēmi — tie ir dēls Vitālijs, kas Cēsīs mācās par galdnieku, Imants — Galēnu pamatskolas šī gada absolvents, kas jau iesniedzis dokumentus Ogres četrgadīgajā lauksaimniecības skolā, un Dace, vienīgā pa-

līdzde sieviešu darbos, kas tikai šoruden sāks staigāt uz pirmo klasi. Kamēr pašu bērni izskoliesies un stāties tēvam blakus pa istam, ģimenei darbos palīdz Silvijas brālis Dainis un vīratēvs Jānis.

Attēlā: tādi viņi arī tika iemūžināti, no plavas darbiem uz brīdi aizkavēti, ar sienu zālēm matos un saimniekam Vitālijam nevajīgi pukojoties. Pa kreisi — vectēvs Jānis Circenis, Silvija un Dace, Vitālijs, otrajā rindā — Dainis Baranovskis, Imants.

No izkaptis līdz mūža mājām

Diktofons ir izslēgts, arī blokotā pie rakstīt isti nav ko, jo lai saprastos ar Aleksandru Sondoru, kura darba vietā — kopdarbības «Zeiņuļi» smēdē ierodamies, vajadzīgi tulki, kas kurlmēmā vīra žestus darītu saprotamus. Bet šī ir arī tāda vieta, kur darbs runā pats vistiešākajā nozīmē. Plašajā smēdē darba rīki, izejvielas, materiāli, detaļas, iekārtas un ierīces ir tāda pedantiskā kārtībā, gandrīz ar lineālu nomērītās rindās, ka atgādina bibliotēku precizitāti. Tā šeit esot vienmēr, visos ilgajos Aleksandra Sondora mūža darba gados. Viņš pats laipni smaida, vēriģi seko, kam pievērsās mūsu skatiens, un tūdaļ ar žestiem cenšas izskaidrot, ko dara pie tā vai cita darbgalda. Bet vīriem, kas atnākuši salabot traktoru detaļas, saprašanās ar zelta roku īpašnieku Aleksandru Sondoru iznāk laba. Viņi un pagasta saimniece Leontīna Saleniece izstāsta, ko prot un cik lieliski izdara sirmmais meistars — virpo traktoru detaļas, izgatavo bortus, atjauno izkaptis, kamanas, ragavas, saimnieces uz šejieni nes labot spainišus, kannas, grābekļus, kapļus, steidzīgā vajadzības gadījumā šeit top mūžīgā miera mājas un krusti, ko uzlikt virs kapa...

Noskaužot runas spējas, liktenis ir apbalvojis ar lielu darba prasmi, un ar to Aleksandrs Sondors ir vietējā pagasta ļaužu cieņā.

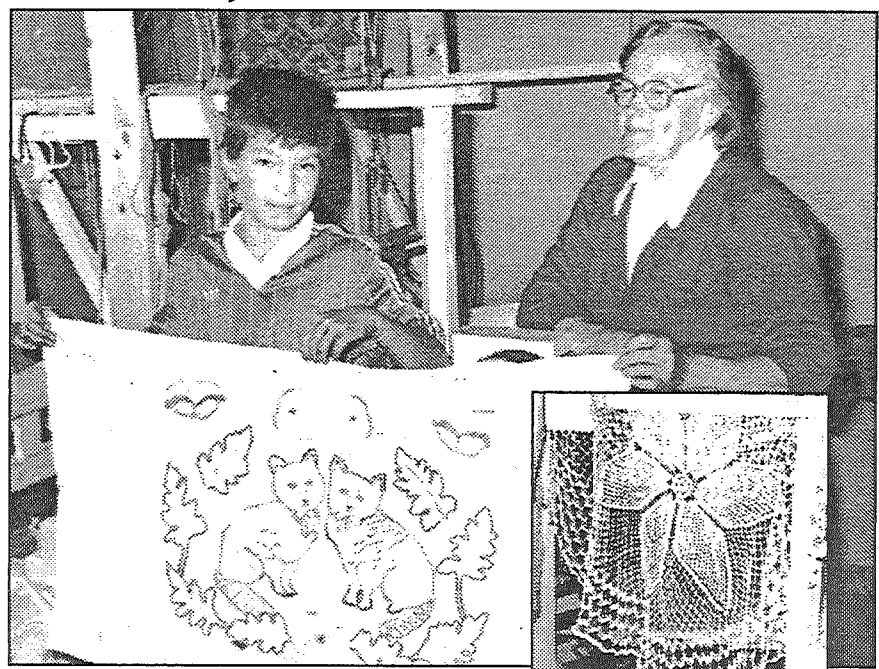
Audēja, šuvēja, pulkstenmeistare

Jevģēnija Šķestere par sevi saka, ka var visu — aust, šūt, tamborēt, jumtu apjūmt, vīzes nopīt, viesību galdu sagatavot un arī pulkstenmeistara. Rokdarbnieces mūža septītais gadu desmits mainās pret astoto, garajā dzīvē maizi visbiežāk nācijas nopelnīt ar šuvējas darbu. Lai vai kādi laiki, sievietēm un meitām, arī vīriešiem vienmēr gribas tikt pie jaunām kleitām, mēteļiem, biksēm. Pat šuvēja, pateicoties tām gaužajām asarām, ko lējusi bērniņā, kad māte likusi līnu kodāļu vērpēt, bet viņa pastāvējusi tikai un vienīgi par šūšanu un pie tās arī galvenokārt visu mūžu turējusies, tikusi pie vīra un vienas no lepnākajām trīsdesmitajos gados celtajām divstāvu mājām Galēnos. Šīs mājas projekts ir atšķirīgs no latgaliskajām zemei pieplocinātajām, bez īpašas izdomas celtajām mājām. Tas cēlājs bijis pulkstenmeistars, Pēterburgā padzīvojis, pasauli redzējis, gudrs vīrs, kam arī veikaliņš Galēnos piedrējis. Vācu laikā viņa ģimene nonākusi konfliktā ar vāciešiem, tie nomocījuši māti.

Jau pēc kara Jevģēnija bijusi uz šīm mājām uzaicināta par šuvēju, daudz un ilgi šuvusi. Saimnieka vienīgais dēls jau bijis liels, bet vēl vajadzējis atdient četrus gadus. Pēdējā dienā šuvēja aiz sevis visu nokopusi un slaucījusi, teikdama, cik skaista šē vieta, te tikai dzīvot un dzīvot. Dēls to dzirdēdams atbildējis, — kam gan citam tas viss paliks, ja ne tev. It kā aci viens uz otru

jau bija metuši. Pagāja četri gadi, dēls atgriezās no armijas, bet dažu mēnešu laikā ar asinsvadu slimību aizgāja kapā. Viņa vārdiem tomēr bija lemts piepildīties. Arī tēvam bija patikusī naskā šuvēja. Viņam bija sešdesmit gadu, viņai — divdesmit pieci, un tomēr viņa deva savu jāvārdi, jo vēl šodien saka, ka vienmēr patikuši solīdi, humora pilni cilvēki, pie kā visi griežas pēc padoma, un kāds bijis viņas vīrs. Pēc astoņiem gadiem viņš aizgājis aizsaulē, saimniece precējusies ar citu, piedzimis dēls un meta. Vīrs tagad jau miris. Nesen mūžībā aizgājis dēls, un šī brūce vēl ir tik sāpīga, ka ne ar vārdi tai nevar pieskarties. Nu Šķesteru māmuļa dzīvo plašajā, ērtajā, loģiem bagātajā mājā ar znotu, meitu un mazbērniem. Mūsu ciemošanās reizē ģimenes jaunākās dāmas bija Rīgā, jo Elīnai bija jādejo skolēnu deju svētkos.

Kad aplūkots stellēs ieliktais audekls, kad izcilāti tamborējumi, izšuvumi, sēžam mansardā, dzeram piparmētru tēju ar zemenēm un sieru. Aiz loga redzama īpatna ierīce ūdens izvilkšanai no akas. Tā nav ne vinda, ne veltņis ar ķēdi, tas ir augstu ierīkots liels ritenis, ar kura palīdzību īpaši viegla ūdens smelšana. Līdz ledusskapju uzvaras gājienam izmantots ledus pagrabs, kurā ievietots un zāģu skaidām piesegts ledus visu vasaru uzturējies zemu temperatūrā, un tikai vasaras nogalē ūdens iesūcies gruntī, un pagrabs nekad neplūdojis. Blakus izeja otrā

pagrabā, kur glabājas saknes. Vīrs jumta nepārtraukti rotējošā ierīce gādā, lai no pagraba izvadītu mitrumu.

Nu kā gan uz šādām mājām nevest ekskursantus! Pat ne svešzemniekus, bet pašu skolu bērnus. Te redzams gan saimnieka darbs mājas celšanā, gan saimnieces — tās rokdarbos.

Attēlā: Jevģēnija Šķestere mazdēlam Raimondam rāda, kādas sienas segas izšuvusi, kad pašas bērni bijuši mazi. Jādōmā, ka pie šiem milīgajiem runčiem guļot, sapņi ir patīkamāki, nekā ja no plakāta noraugās kāds vampirēns.

Inspektors, kas pazīst visus

Arvīda Onckuļa darba biogrāfija ir šāda — pēc Vārkavas vidusskolas absolūvēšanas — armija, trīs darba gadi milicijā Preiļos, pēc tam autoinspekcijā, tad — šoferis kolhozā, pēc tam — atgriešanās policijā. Kopš 1994. gada 1. janvāra Arvīds Onckulis ir Rožkalnu un Upmalas pagasta iecirkņa inspektors. Pa vidu vēl bijušas mācības iekšlietu darbinieku sagatavošanas sistēmā. Māja, sieva un četri bērni, — tas savukārt ir apliecinājums stabilai attieksmei pret dzīvi.

Pēc pakāpes policijas virsnieka vietnieks, Arvīds Onckulis pieder pie tiem iecirkņa inspektoriem, ar kuru trīs pusēs — Preiļu policijas iecirkņa vadība, pašvaldību vadība un iedzīvotāji, kuru miera un drošību viņš aizstāv, ir apmierinātas, bet ceturtā daļa — vietējo blēžu, huligānu, dauzoņu un zagļu apmindas ir lielā nemierā.

Runājot par policiju, mūsu priekšstats parasti veidojas no iztēlē atsauktām ātri steidzošām pelēkbaltām policijas mašīnām un mundierotiem vīriem. Iecirkņa inspektora darbu lauku dzīves rāmajā tecējumā grūtāk iedomāties. Tāpēc arī lūdzu Arvīdu Onckuli pašu pastāstīt par savu darbu.

— Upmalas un Rožkalnu pagastos kopā ir apmēram divi tūkstoši iedzīvotāju. Gandrīz visus arī pazīstu, izņemot pašus vecākos, uz gultas gulošos, un mazus bērnus. Garumā šī teritorija aizņem apmēram 32 kilometrus. Mans pienākums gādāt, lai šajā teritorijā nenotiktu sabiedriskās kārtības pārkāpumi. Pagājušajā gadā trīs smagākie noziegumi manā iecirknī bija zādzības — no garāžas, no diviem dzīvokļiem Vanagos un lopu zādzības. Tās visas tika atklātas. Notiek ļoti daudz skandālu ģimenēs, pagājušajā gadā tādi bija sešdesmit.

Upmalas pagasta ēkā trešdienās man ir pieņemšana, pašlaik nav līdz galam nokārtota pieņemšana Rožkalnu pagastā, bet abu pagastu iedzīvotāji jebkurā diennaktī stundā zvana man uz mājām. Mūsu valstī pašlaik ir tā, ka pēc noziedznieka, kurš aizjūgo, teiksim, ar «Audi», lauku policists mierīgi čāpo pakāj kājam.

Izklausās smieklīgi, bet, piemēram, Arvīdam Onckulim lietošanā nav nekāda policijai piederoša transporta. Vecais motocikls jau nobraukts, ja inspektors nevēlas iet kājam, viņš brauc ar personīgo moskvīču, kam pašlaik ne benzīnu, ne rezerves daļas neviens ne-

atmaksā.

— Inspektoram jābūt apveltītam ar labu intuīciju un jāparedz, cik bīstama ir lieta, uz kuru mani pa telefonu izsauc. Šādos gadījumos aicinu līdz vietējo zemessardzi, ar ko man ir laba sadarbība. Zemessargi arī brauc ar personīgajiem transporta līdzekļiem. Drošības un kārtības labad, lai nebūtu nepatīkamam pārsteigumu, uz dažādiem vietējiem sarīkojumiem ierodos laikus un esmu tajos klāt.

Iecirkņa inspektoram zināmi visi četrdesmit divi mednieki, kuru īpašumā reģistrēti medību ieroči. Pa šo laiku atklāti četri gadījumi, kad turēti neregistrēti ieroči, un tie izņemti.

Sadalot iedzīvotājus pa vecuma grupām, Arvīds Onckulis atzīst, ka visvairāk darba iznāk ar vidēja vecuma ļaudīm. Šajā grupā ir kauslīgas ģimenes, nelikumīga alkoholisko dzērienu tirgošana, un, lai cik traģiski tas neizklausītos, vecāku cietsirdīgā izturēšanās pret bērniem. Kazēros dzīvo Babru ģimene, kuras bērniem vienreiz nācās ārstēt sasitumus, bet otrreiz — ar nazi sadurtu kāju. Pret bērnu tēvs meta nazi. Rožkalnu pagastā bērnus terorizē Šaurovi. Divreiz brīdināta Mārīte Volodko. Ja par sliktu izturēšanos pret bērniem viņa saņems trešo brīdinājumu, tiks lemts jautājums par mātes tiesību atņemšanu.

Iecirknī noskaidrotas sešpadsmit vietas, kur nelikumīgi tirgojas ar alkoholiskajiem dzērieniem. Daļa no tām atklātas. Policistam, protams, šādās mājās neviens alkohola pudeli nepārdos, svešus iesūtīt arī nevar, arī nepārdos. Jāatrod cilvēks no pircēju vidus, kas ienāks un izdarīs kontrolpirkumu, dodot inspektoram rokā lietas pavedienu. Šie tirgoņi maksā naudas sodu. Tas laikam ir par mazu, tāpēc viņi turpina pagrīdes tirdzniecību. Gada laikā Veronika Pilāne no Vanagiem nelikumīgā alkohola tirdzniecībā jau otrreiz pieķerta. Tagad viņa sodīta ar 250 latu lielu naudas sodu.

Vietējiem noziedzniekiem policijas inspektora aktivitātes ķeras pie sirds, un naktīs pa telefonu Arvīda Onckuļa mājās atskan draudi. Par nožēlu draudētājiem, Arvīds Onckulis saka, ka viņam esot stipri nervi, un šie draudi — tīrais sīkums.

Jauniešu līdz šim lielākais huligānisms — pērnvasar notikušais ieburkums svētceļnieku apmetnē. Jau tajā pat naktī visi vainīgie tika salasīti kā salijuši gailēni un šļupstēja, ka gribējuši tikai pajokot. Par šiem «jokiem» nācās maksāt soda naudu.

Latviešu zemniekam paudzēs bija veidojies uzskats, ka uz viņam piederošā zemes gabala atstāts kaut vai grābeklis vai zārda koks svešam nav aizskarams. Nerunājot par lopu vai citu lielāku mantu. Diemžēl šodien tā vairs nav, citu tautību pārstāvju tradīcijas ir samaitājušas prātus arī vienam otram latvietim. Pērnvasar vairākās vietās rajonā notika lopu zādzības no ganībām, arī Upmalas pagastā. Arvīds Onckulis nav par kūtru, lai runātu ar vienu, otru, desmito, kamēr atrodas kāds pieturas punkts, aptaujātu autobusu šoferus, reisa pasažierus. Lopu zādžēji atrasti, jau notikusi tiesa. Tie bija čigāntautības pārstāvji no Jēkabpils.

Arī vietējie pagasta čigāni ir gājuši no kaimiņu pieliekamajiem uz neatdošanu paņemt pa gaļas gabalam. Jo, ko, piemēram, lai ēd Berezovkā dzīvojošā čigānu ģimene, kurā ir 15 pieaugušie, neskaitot bērnus, un

neviens nekur nestrādā? Tanī ziņā, ka vietējo policistu visi pazīst, ir arī savs sliktums. Laukos tālu redzams, un kad viensētai tuvojas kārtības sargātāja mašīna, tas, kam nav tīra sirdsapziņa, metas tuvējos krūmos. Arvīds Onckulis stāsta, ka pietiek rūdījuma, fiziskās sagatavotības, lai bēgli varētu panākt un aizturēt.

Pa abiem pagastiem ir četri cilvēki, kas atgriezušies no ieslodzījumu vietām pēc sodu izciešanas. Diemžēl tikai vienam ir pabeigta iekārtoties Preiļos darbā. Pārējie ir bezdarbnieki, un iztieks no tā, ko iedod tuvinieki.

Kaut arī pagastos nav bagātu firmu ar noziedzniekus kārdinošām ārējām bagātības izpausmēm, tomēr ir seši patērētāju biedrību un divi privātie veikali, četras baznīcas ar savām vērtībām. Veikali diemžēl maz nodrošināti ar signalizācijas ierīcēm.

Vanagi un Arendole — ciemati, kas sagādā vairāk rūpju. Vanagos daudz nelikumīgas tirdzniecības ar alkoholiskajiem dzērieniem un meža zādzību. Arendolē — zādzības no dzīvokļiem.

Arvīda Onckuļa sargājamā teritorija robežojas ar Daugavpils rajonu un nereti nākas brukt pie kaimiņu policistiem, ja ir aizdomas par šī rajona noziedznieku uzdarbošanos Upmalā vai Rožkalnos.

Samērā lielu daļu no iecirkņa pilnvarotā darba laika paņem arī papīru, tas ir liecību, iesniegumu, paskaidrojumu un tamlīdzīga kārtošana. Diemžēl to skaitu samazināt nevar. Jo vēlāk, stājoties tiesas priekšā, vainīgie sev par labu var izmantot katru piemirstu detaļu. Un ja no žurnālista viedokļa Arvīds Onckulis ir vārdos paskops, attuņģam atbildē, tad pats esot nevis iztaujājā, bet iztaujājā lomā, parasti izvelk no nopratināmā visslēpjamākās atbildes. Pieplūšot to informāciju, ko par katru sava iecirkņa iedzīvotāju viņš vienmēr glabā un kas pamazām gadiem krājusies.

Vai iecirkņa inspektoram ir mierīgāks laiks vai sezona? Uz šo jautājumu Arvīds Onckulis smejojot atbild, ka katru rītu cerot, ka šī diena būs mierīga. Nav arī īsta atvaļinājuma. Nopelnītajā atpūtas laikā par viņu iecirknī rūpējas blakus pagasta inspektors, bet iedzīvotāji vienaiņa zvana uz viņa mājām, un tad nākas vismaz izsaukumu pāradresēt citam. Ja atvaļinājums citiem atnāk varbūt ar kādām domām par atpūtu spirdziņošušos upes viļņos, tad Arvīds Onckulis pašlaik stipri uztraukts runā par peldēšanu. Jau šovasar ir notikuši traģiski gadījumi, kad ūdeņi, arī Dubna, trīs iecirkņa ezeri paņēmu dzīvības. Pārvērtē spēku, reibumā metoties peldēt, neuzmanīgi lec ūdenī, nepārbaudot, vai šajā vietā ir pietiekoši dziļš. To viņš lūdz cieši piekodināt — būt uzmanīgiem un sargāt sevi pie ūdeņiem.

Guliet mierīgi, jūs sargā! Lai kā gribētos nobeigumā pateikt šos vārdus, diemžēl pašreizējā valsts kriminogēnā situācijā mierīgi nevar gulēt ne daudzstāvu namu, ne viensētu iedzīvotāji, kaut arī iekšlietu ministrs mūs mierina, ka pie mums stāvoklis, salīdzinot ar tuvākajiem kaimiņiem dienvidos un ziemeļos, esot labāks. Par to liecinot arī Latvijas cietumi, kas bāzīn piebāzti, kamēr kaimiņu republikās tie stāvot pustukši.

Tomēr droši var teikt, ka iecirkņa inspektors dara visu, kas viņa spēkos, lai viņa ļaudis justos pēc iespējas mazāk apdraudēti.

L.Rancāne
J.Silicka foto

VID Preiļu rajona nodalās nodokļu inspekcija paziņo,

ka pārvietojamam tirdzniecības punktam, kurš apgādā lauku iedzīvotājus ar pirmās nepieciešamības precēm (izņemot alkoholiskos dzērienus), nav vajadzīgs elektroniskais kases aparāts tikai tad, kad tas ir reģistrēts tehniskajā pasē kā autoveikals.

Sadarbības iespējas

Preiļu rajona attīstības plānošanas nodaļa turpina saņemt daudzveidīgu informāciju par sadarbības iespējām ar ārējiem partneriem. Šodien aktuālākā ir iespēja sarīzoto produkciju pārdot, tāpēc pievērsām jūsu uzmanību sekojošiem piedāvājumiem, kuri iegūti ar Daugavpils novada uzņēmējdarbības atbalsta centra palīdzību.

Zviedru firmas meklē jaunus preču piegādātājus šādiem produktiem:

- medus.
- akvārija noformējums.
- sunu un kaku barība.
- ārstniecības augi un to preparāti.
- segli, jemaukti, iejūga piederumi.
- spēles, atjautības uzdevumi.
- didaktiskās rotallietas (vēlams koka).
- rotallietas.
- visu veidu tekstilizstrādājumi mājai.
- audumu atlikumi, lietoti.
- palagi (100% kokvilna, iztīrti).
- mēbeles vannasistabai, koka pamatnes dušām (50x50, 60x60).
- dāvanas, suvenīri, amatnieku izstrādājumi, vitrinu rotājumi.
- jaungada eglītes, to rotājumi.
- sausie ziedi.
- izstrādājumi no kaltās dzelzs.

Ražotājiem jādod savas firmas un preču apraksts, vēlams ar fotogrāfijām, kā arī detalizētiem biznesa piedāvājumiem. Pilns piedāvājumu uzskaitījums atrodas rajona attīstības plānošanas nodaļas rīcībā, bet šeit uzrādīto ir iespējams ražot Preiļu rajonā. Minēto materiālu, kā arī produkcijas paraugus vēlams nosūtīt Daugavpils novada uzņēmējdarbības atbalsta centram Raiņa ielā 27, Daugavpils, LV 5403, Latvija. Telefons informācijas precizēšanai 254-22547. Centrs uzņemas jūsu doto informāciju pārtulkot, precizēt un aizsūtīt potenciālajam sadarbības partnerim uz Zviedriju.

Valerijs Stūris,
Preiļu rajona attīstības
plānošanas nodaļas vadītājs

Zemessardzes hronika

Jūnijs

1. jūnijs. Par alkohola tirdzniecību mājās sastādīts administratīvais protokols Rušonas pagasta iedzīvotājam T.Čerkasovam.
2. jūnijs. Līvānu pilsētas privātbārā «Staburags» netiek lietots kases aparāts. Sastādīts administratīvais protokols.
4. jūnijs. Par nelegālu alkohola tirdzniecību pie atbildības saukta arī Ondžuļu sādžas iedzīvotāja V.Juhno.
5. jūnijs. Veicot reidu pa rajona ezeriem tika atrasti 6 tikli un 3 mūrdi. Šusta un Šaripovkas (Bleidās) ezeros par braukšanu ar neregistrētām laivām sastādīti administratīvie protokoli V.Petrovam un A.Plonim.
6. jūnijs. Kases čeku neizdod Līvānu privātveikalā «Agnese». Sastādīts administratīvais protokols.
10. jūnijs. Aizturēts un nogādāts policijas iecirknī P.Strukovs no Silajāņu pagasta, kurš dzērumā stipri piekāva savu māti.
13. jūnijs. Par nelegālu alkohola tirdzniecību atkārtoti gada laikā pie atbildības tika saukts Līvānu kafējnīcas «Ratta» īpašnieks V.Krjukovs. Turku pagasta kioskā «Iveta» neizdod kases čeku. Sastādīts administratīvais protokols.
- 15., 17. jūnijs. Preiļu pilsētas privātkioskos «Pie Jura» un «Gamma», kā arī Vārkavas privātveikalā «Santims» konstatēts, ka netiek lietoti kases aparāti.

A.Žugris,
35. Preiļu Zemessardzes bataljona
informācijas nodaļas priekšnieks,
ZS leitnants

Televīzijas programma

Sestdiena, 8. jūlijs

LATVIJAS TV I

9.05 Mult. filma. 9.30 Dzīvosim zaļi!
10.00 Mielasts ar Mārtiņu Vincentā.
10.20 Pasaules mode. 10.45 Muzikāls
rits bērniem. 11.05 Milestība sār.
Anglijas mākslas filma. 1. sērija. 11.55
Globuss. 12.25 Jānis Osis. Simts. 18.00
Ziņas. 18.10 Milestība sār. 2. sērija.
19.00 Mirkļis. 19.10 Bērniem. 19.25
Prezidenta laiks. 19.35 Vernisāža.
19.55 Safari mājas pagalmā. 2. sērija.
20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma.
21.15 Labvakar! piedāvā... 21.55
Kad pārlido krauklis. Islandes un Zviedrijas mākslas filma.

LATVIJAS TV II

8.04-11.00 Picca TV. 11.00 TV veikal.
11.30 Vai tu zini? 11.45 Kristīgā programma.
12.35 Tāda ir dzīve. Filma. 16.45 Katedrāļu laiks.
17.35 Dzied Klods Nugaro. 18.30 Tikšanās.
19.00 Ienaids vai draugs. Dok. filma. LTS.
19.30 Paradīzes pludmale. 53. sērija.
20.00 Cirka zvēri. 20.30 Panorāma.
21.00 NTV-5. 22.05 Ziņas. 22.15 Latloto.
22.25 E iela. 267. un 268. sērija.
23.15 Noziegumam pa pēdām. 59. sērija.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.20 Lego. 8.50 Filma bērniem.
9.25 Rīta pasts. 10.00 Padomi kulinārijā.
10.15 Veselība. 10.50 Province. 11.15 Dialogs.
11.35 Kapteiņa meitiņa. Mākslas filma. 13.25 Spogulis.
14.00 Ziņas. 14.20 Lielās sacikstes. 14.50 Dok. filma.
15.40 Šeit lidmašīnām māca lidot. 16.25 Dzīvnieku pasaulē.
17.00 Laiks. 17.25 Atjautības ātrumsacikstas.
18.15 Mans tevocis Bendžamins. Francijas kinokomēdija.
19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Laiks. 20.45 Atrāitnes.
9. sērija. 21.40 Izklaidējošs raidījums. 22.20 Pirms un pēc... 23.15 Ziņas.

Svētdiena, 9. jūlijs

LATVIJAS TV I

9.00 Mūzika svētdienai. 9.20 Skaitumam un veselībai. 9.35 Bezrūpīgā svētdiena.
9.55 Auru jubilejas koncerts Zaķusalā.
10.30 No TV videofondiem. 11.10 Milestība sār. 2. sērija. 12.00 Liktenis.
12.30 Zilie sapperu kalni. 13.00 Muzikālā spēle 113. 16.00 NBA meistaracikstes.
17.30 Mult. filma. 17.55 Ave Maria. 18.00 Ziņas. 18.10 Beverliliza. 20. sērija.
18.55 Ex libris. 19.10 Bērniem. 19.30 TV - puikām un meitenēm.
19.35 Dziesma manai paaudzei. 19.55 Flinstoni. 61. sērija. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Mikrofona televīzijas vakars. 22.45 Ar dziesmu par dzīvi.

LATVIJAS TV II

8.00-11.00 Picca TV. 15.05 Arletas Grīsas cirks. 16.20 Skabarga. 17.05 Vācijas skatu laukums. 18.05 Videoklipi. 18.20 Ceļotāja acīm. 18.30 Taisnīgi un netaisnīgi. 19.00 Latgalieši Amerikā. LTS. 19.30 Paradīzes pludmale. 54. sērija. 19.55 Kinotornis. 20.25 5 minūtes. 20.30 TV veikal. 21.00 NTV-5. 22.05 Ziņas. 22.20 Gaiteņa līderis. 7. un 8. sērija. 23.10 NTV-5. 0.10 Prizma Prim.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.20 Rīta agrumā. 8.50 Filma bērniem. 9.15 Kamēr visi ir mājās. 9.45 Kristāla kurpīte. 10.30 Kalpoju Krievijai! 11.35 Vispasaules ģeogrāfija. 12.20 Visa Krievija. 12.45 Šajās dienās pirms 50 gadiem. 13.00 Zem pī zīmes. 13.45 Sports pusdienlaikā. 14.00 Ziņas. 14.20 Sapperu stacija. 15.10 Ceļotāju klubs. 16.00 Logs uz Eiropu. 16.25 Mult. filma. 17.00 Laiks. 17.20 Bravo! O.Aroseva. 18.00 Viens pret vienu. 18.30 Elki, elki... 19.25 Neļaimīgā Alfrēda. Francijas kinokomēdi-

ja. 21.00 Svētdiena. 21.50 Atrāitnes. 10. sērija. 22.45 Milestība no pirmā acu skatiena. 23.20 Ziņas.

Pirmdiena, 10. jūlijs

LATVIJAS TV I

18.00 Ziņas. 18.10 Karaliene Bona. 2. sērija. 19.05 TV - puikām un meitenēm. 19.10 Bērniem. 19.30 Saimnieks. 20.00 Pērļu raktuves. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Māja Toskānā. 23. sērija. 22.10 Zīmes. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Mirkļis. 23.15 Līfe piedāvā...

LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.55 Prizma Prim. 18.15 Sacensības pludmales volejbolā. 18.35 Hamleonu rotaļas. 79. sērija. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Jautājums pēc būtības. 19.35 Gaiteņa līderis. 9. sērija. 20.00 DPU Multimēdiju centrs piedāvā... 20.30 TV veikal. 21.00 NTV-5. 22.05 Ziņas. 22.25 E iela. 269. un 270. sērija. 23.15 Paradīzes pludmale. 53. un 54. sērija.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.20 Tropu meitene. 9.10 Brīnumu lauks. 17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodiju! 19.05 V.Poznera autorprogramma Mēs. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Laiks. 20.40 Tikšanās ar A.Solžeņicinu. 21.00 Atrāitnes. 11. sērija. 21.55 Versijas. 22.10 Sitiens vērtos. 22.40 Situācija. 23.30 Ziņas.

Otrdiena, 11. jūlijs

LATVIJAS TV I

9.00 Māja Toskānā. 23. sērija. 9.50 Mielasts ar Mārtiņu Vincentā. 10.10 Rīt, parīt, aizparīt... 10.15 Zīmes. 18.00 Ziņas. 18.10 Atnāk jauka vasariņa. Koncerts. 19.00 Mans būs mans. 19.10 Bērniem. 19.30 Skats no malas. 19.55 Safari mājas pagalmā. 3. sērija. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 L.Stumbre. Lai tev labi klājas! 3. sērija. 22.00 Aci pret aci. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Pūt, vējiņi! Mākslas filma.

LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 18.00 Valdības preses konference. 18.30 Hamleonu rotaļas. 80. sērija. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Kurzemes TV. 19.30 TV veikal. 20.00 Kalns. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.05 Ziņas. 22.25 Noziegumam pa pēdām. 60. sērija. 23.10 NTV-5.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.20 Tropu meitene. 9.15 Cilvēks un likums. 17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodiju! 19.05 Tēma. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Laiks. 20.40 No pirmavotiem. 20.55 Saldā sieviete. Mākslas filma. 22.30 Versijas. 22.50 50/50. 23.30 Ziņas.

Trešdiena, 12. jūlijs

LATVIJAS TV I

9.00 Beverliliza. 20. sērija. 9.45 Mans būs mans. 9.55 Rīt, parīt, aizparīt... 10.00 Zemnieku spēle Dauderos. 10.20 Grupas Rakari koncerts. 10.45 Dziesma manai paaudzei. 18.00 Ziņas. 18.10 Saimnieks. 18.40 Folkloras programma Klēts. 19.10 Bērniem. 19.25 Mūzikas ziņas. 19.40 E.Dārziņš. Melanholskais valsis. 19.55 Flinstoni. 62. sērija. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Tā esot bijis, tā varētu būt... 21.30 L.Stumbre. Lai tev labi klājas! 4. sērija. 22.15 Nedēļas vidū. 22.30 Dejo estrādes deju grupa Ritms. 23.00 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.05 Prizma Prim. 17.35 Hamleonu rotaļas. 81. sērija. 18.00 Latvijas meistaracikstes futbolā. Olimpija - RAF. 18.45 Mazā-

kās pretestības likums. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Gaiteņa līderis. 10. sērija. 19.45 Zaļo gaismu - dziesmām! 20.30 TV veikal. 21.00 NTV-5. 22.05 Ziņas. 22.25 Hamleonu rotaļas. 82., 83. un 84. sērija. 23.30 Šokējošais šovs.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
8.00 Ziņas. 8.20 Tropu meitene. 9.15 Dzīvnieku pasaulē. 17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodiju! 19.05 E.Radzinskis. Vēstures miklas. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Laiks. 20.45 Ča-ča-ča. Kinokomēdija. 22.15 Versijas. 22.30 Dzied Bonija Teilore. 22.55 Aiz kulīšiem. 23.15 Ziņas.

Ceturtdiena, 13. jūlijs

LATVIJAS TV I

9.00 Safari mājas pagalmā. 2. un 3. sērija. 9.50 Bezrūpīgā svētdiena. 10.10 Nedēļas vidū. 10.25 Ieskats Latvijas Filharmonijas koncertos. 18.00 Ziņas. 18.10 Aktieri svešumā. 19.00 Bērniem. 19.25 Bērnu zīdīšana. Zviedrijas organizācijas Glābiet bērņus! filma. 19.50 Rīt - Francijas Nacionālie svētki - Bastīlijas ieņemšanas diena. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 90-tie. 22.05 Kriminālieta diviem. 5. sērija. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Kriminālieta diviem. Turpinājums. 23.15 Ziemeļu un Baltijas valstu dziesmu svētki.

LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.45 TV veikal. 18.15 Starpnacionālas spīdveļa līgas sacensības. 18.35 Latvju zeme vaļā stāv. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Noziegumam pa pēdām. 61. sērija. 20.05 Vizīte. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.05 Ziņas. 22.25 Videoklipi. 22.45 Eiropas meistaracikstes tenišā. 23.10 NTV-5.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.20 Tropu meitene. 9.10 Ceļotāju klubs. 17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Loto spēle Miljons. 19.05 V.Molčanova autorprogramma Cilvēki... Gadi... Zona... 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Laiks. 20.40 Maskava. Kremļis. 21.05 Vecīši novāc apiņus. Čehoslovākijas mākslas filma. 22.35 Versijas. 22.50 Džeza pasaulē. 0.15 Ziņas.

Piektdiena, 14. jūlijs

LATVIJAS TV I

9.00 Kriminālieta diviem. 5. sērija. 10.00 Vizīte. 10.20 90-tie. 18.00 Ziņas. 18.15 Milestība sār. 3. sērija. 19.10 Bērniem. 19.25 Pasaules mode. 19.50 Globuss. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Dubultportrets. Aktieri Maija Apine un Arnis Līcītis. 21.55 R.Blaumanis. Pazudušais dēls. Rīgas Kamerteātra izrāde. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 R.Blaumanis. Pazudušais dēls. Izrādes turpinājums.

LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.10 Prizma Prim. 17.30 TV veikal. 18.00 Kristīgā programma. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Dienas tēma. 19.35 Noziegumam pa pēdām. 62. sērija. 20.20 Problēma stopkadā. 20.30 Polonia. 21.00 NTV-5. 22.05 Ziņas. 22.25 E iela. 271. un 272. sērija. 23.10 Mikrofona nakts programma.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.20 Tropu meitene. 9.10 V.Poznera autorprogramma Mēs. 17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Mežonīgais lauks. 18.30 Cilvēks un likums. 19.00 Brīnumu lauks. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Laiks. 20.45 Atrāitnes. 12. sērija. 21.40 Versijas. 21.55 Skatiens. 22.50 Muzikāli izklaidējošs raidījums. 23.30 Nedēļas cilvēks. 23.50 Ziņas.

Pārdod

betona maisītāju, katlu lopbarības sautēšanai, 25 m³ tvertni. Tel. 22673;

MTZ-80 dzinēju. Tel. 18130;

pirti promvešanai. Zvanīt 55737 vakaros;

lauku māju, zeme ierakstīta Zemesgrāmatā, jaunu garāžu Līvānos. Tel. 58641;

nepabeigtu māju par Ls 4000. Tel. 23830;

ZIL-130 vai maina pret traktora arku, piekabi. Tel. 23868;

steidzami automašīnu Ford Sierra, 1984.g., 2,0l, cena Ls 1100. Zvanīt 22818 vai 24429 vakaros;

mikroautobusu Volkswagen Transporter, 1980.g., krāvnēsība 1,7 t, Latvijā no 1995. g., teicamā tehniskā stāvoklī, cena 3100 \$; kravas pasažieru mikroautobusu Ford Tranzits, 1982.g., Latvijā no 1994.g., cena 3200 \$. Tel. 8-252-32193, 32224 dienā, 33197 vakaros;

lēti Opel Ascona, 1980.g., 1,9, āķis, magnetola, ļoti labā kārtībā. Tālr. 43756 vakaros;

GAZ-52-04, borta, mopēdu «Delta». Tel. 65051;

Mazda-626, 1987.g., dizelis. Zvanīt 23151 pēc 20;

Mazda-626 GLX 2,0, 1983.g. Tel. 23192 vakaros;

GAZ-53, furgons, ZIL-130 GJ. Zvanīt 48511 vakaros;

VAZ 21-21 Nīva, 1983.g. Zvanīt 14296;

VAZ-2101. Tālr. 22916;

VAZ 21-21 Nīva, 1983.g. Zvanīt 33733;

siena vālotāju, piekabi 2PTS-10, motoru SMD-14. Zvanīt 55614 vakaros;

pickabināmu siena grābekli E-747 (ir rezerves daļas) un vienkorpasa arktu. Zvanīt 39569 no 6.30 līdz 7.30;

govu un teli (abas grūsnas) Aizkalnē, Pumpuru ielā 2;

grūsnu govu. Tālr. 23953 vakaros;

govu. Tel. 36643;

1,5 istabu dzīvokli. Tel. 23607.

Pērk

čuguna vannu (1,5 m). Zvanīt 24292 vakaros;

kartupeļus. Tel. 21600;

liellopu gaļu un cūkgaļu. Tālr. 23300.

Maina

dzīvokli Līvānos pret dzīvokli Preiļos. Tālr. 42134, 23449;

lauku mājas pret automašīnu vai pārdod. Pārdod T-150 K rezerves daļām. Tālr. 55625.

Dažādi

Vajadzīgi kontaktāruņa pakalpojumi Preiļos. Tel. Daugavpili 8-254-48465 no 20 līdz 22.

Bērņus invalidus lūdz pieteikties uz atpūtas nometni no 17. jūlija. Tel. 22779.

Tiek likvidēta SIA «Santo».

Sludinājumi un reklāma ☎ 22305

Krievijas konsulāta paziņojums
Kara veterānu apbalvošana ar jubilejas medaļām
Preiļu rajonā notiks:

11. jūlijā
Preiļu pilsēta,
Preiļu pagasts,
Sutru pagasts — Preiļos, sakaru
mezgla zālē plkst. 10.00;
Riebiņu pagastā plkst. 13.00;
Silajāņu pagastā plkst. 14.00;
Stabulnieku pagastā plkst. 15.00;
Galēnu pagasts,
Sīļukalna pagasts — Galēnu
pagastā plkst. 16.00.
12. jūlijā
Jersikas pagastā plkst. 10.00;

Līvānu pilsētā plkst. 11.00;
Rožupes pagastā plkst. 13.00;
Turku pagastā plkst. 14.00;
Rudzātu pagastā plkst. 15.00;
Saunas pagastā plkst. 16.00.
13. jūlijā
Aglonas pagastā plkst. 9.00;
Rušonas pagastā plkst. 11.00;
Aizkalnes pagastā plkst. 13.00;
Pelēču pagastā plkst. 14.00;
Upmalas pagastā plkst. 15.00;
Vārkavas pagastā plkst. 16.00;
Rožkalnu pagastā plkst. 17.00.

**Līvānu pilsētas domes
privatizācijas komisija
paziņo, ka atkārtoti — līdz
1995. gada 31. jūlijam —
tiek izsludināta
pieteikšanās uz ēkas
Līvānos, Stacijas ielā 1 pri-
vatizēšanu par latiem un
privatizācijas sertifikātiem.
Tālrunis uzziņām 43523.**

**AKCIJU KOMEROBANKA
Baltijas Transītu Banka**

No 1. jūlija Baltijas Transītu
bankas Preiļu nodaļa turpina
darbu Preiļos, Kooperatīva ielā 1a.
Tāl. 24662.

- Atver kontus juridiskām
un fiziskām personām,
- veic pārskaitījumus uz
jebkuru pasaules valsti,
- pieņem pensionāru un
depozītnoguldījumus,
- veic valūtas konvertāciju,
- izsniedz kredītus
juridiskām un fiziskām
personām,
- veic lizinga operācijas,
- iepērk un ņem ķīlā
zelti.

**Latvijā ir stājies
spēkā likums par
pievienotās
vērtības nodokli.
Finansu ministrijas
rīkojumā teikts,
ka no starptautisko
sarunu cenas
jāiekasē
pievienotās
vērtības nodoklis
18% apmērā.**

*Atcerieties, kaut arī
Lattelekom tarifi netiek
mainīti, no 1995. gada
1. jūlija maksa
par starptautiskajām
sarunām
palielināsies
par 18 %.*

Līvānu pilsētas dome 1995.
gada 12. jūlijā plkst. 15.00 rīko
automašīnu MAZ-5334
(1989.g., Ls 450) un KAMAZ-
5410 (1987.g., Ls 250) izsoli
Līvānos, Rīgas ielā 136, 2.
stāva zālē. Tāl. 43523.

SIA «Gaujas koks»

iepērk svaigi zāgētus skujkoku zāgbaļķus,
diametrs 18-20 cm par 35 \$, diametrs 22-24 cm par 40 \$,
diametrs 26-36 cm par 43 \$, diametrs 38-42 cm par 48 \$.

Ir transports.

Atrašanās vieta: Pleskavas šoseja, 40 km no Rīgas, 8 km no Siguldas.
Tāl. 927739, 927775.

**Pārveidojot Latvijas sakaru sistēmu par modernu
ciparu tīklu, līdz 1995. gada jūnijam
ir mainīti šādi tālrunu numuri Rīgā:**

13X XXX	▶	713 XXXX
14X XXX	▶	714 XXXX
10X XXX	▶	710 XXXX
217 XXX	▶ ATTIECĪGI	721 7XXX
28X XXX	▶	728 XXXX
246 XXX	▶	724 6XXX
247 XXX	▶	724 7XXX

**Pievērsiet uzmanību,
kā mainās zvanīšanas
kārtība no Latvijas
rajiem uz Rīgu!**

PIEMĒRS: Ja Rīgas abonenta
tālruna numurs bija 28 1234
un jāzvina bija 8 - 22 - 28 1234,
tad pēc numura maiņas
abonentam 728 1234 jāzvina:

8 - 2 - 728 1234

*Par izmaiņām
ziņosim
arī turpmāk.*

MĒS ATVERAM JUMS PASAULI

LUKOIL

Rēzeknes naftas bāzē
pieāvā vairumā
dīzeļdegvielu,
benzīnu A 95, A 76.

Piegāde, garantija.

Tāl. 246-35836.

**RNS-D
SIA**

Līvānos pārdod dīzeļdegvielu.
Tāl. 43668, 43778.

**K/s «Arpa» pārdod
nojaukšanai lauksaimniecības
mašīnu noliktavas, graudu
klēti, graudu kaltes ēku.
Telefons 15441.**

Nāk tomēr kāda diena,
Nāk nepielūdzama...
V.Daune
Dalām bēdu smagumu ar Mariju
Brišku, TĒVU smiltāja izvadot.
Preiļu rajona skolu valde

Lai tēva aplūsusī sirds vēl ilgi
Teic padomu un ceļamaizi dod.
Esam kopā ar tevi, Konstantīna,
lielajās bēdās.

Darbabiedri

NOVADNIEKS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi,
LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759.
Pasūtījuma indekss 68169.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums
«Laikraksta «Novadnieks» redakcija»

Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī
Ls 0,56. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

**Redaktors
Pēteris Pīzelis**

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018
Iespiests SIA «Latgales druka»,
Rēzeknē, Bērnieces ielā 28.
Ofsetiespiedums. Metlens 4730..